

TRACTS

OF

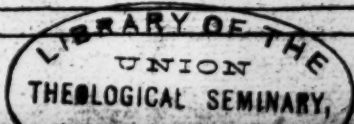
Thomas Hobbs

CONTAINING

- I. *His Life* in Latine, part written by himself, since his death finished by Dr. R. B.
- II. His Considerations on *his Reputation, Loyalty, Manners and Religion.*
- III. His Whole *Art of Rhetorick*, in English
- IV. His Discourse by way of Dialogue, concerning the *Common Laws of England.*
- V. Ten Dialogues of *Natural Philosophy. &c.*

L O N D O N,

Printed for *William Crooke* at the Green Dragon without *Temple-Bar*, 1681.

TRACTS

Thomas Hobbes

II 198

I
II 2nd title

4th

(b), 208p
(b), 136p. 1 map

176 x 10 8 cm
(26), 241p
(b), 63p

THOMÆ HOBBS

1681 ANGLI

H 6825

Malmesburiensis Philosophi

VITA.

*Qui nos damnant, Histriones sunt maxime,
Nam Curios simulant, vivunt Bacchanalia.
Hi sunt præcipue quidam Clamosi, Leves,
Circellari, Lignipedes, cincti Funibus,
Superciliosum, Incurvi-cervicum Pecus.
Qui, quod ab aliis Habitu & Cultu dissentiunt,
Tristesque Vultu vendunt Sanctimonias,
Censuram sibi quandam, & Tyrannidem occupant,
Pavidamque Plebem terriant Minaciis.*

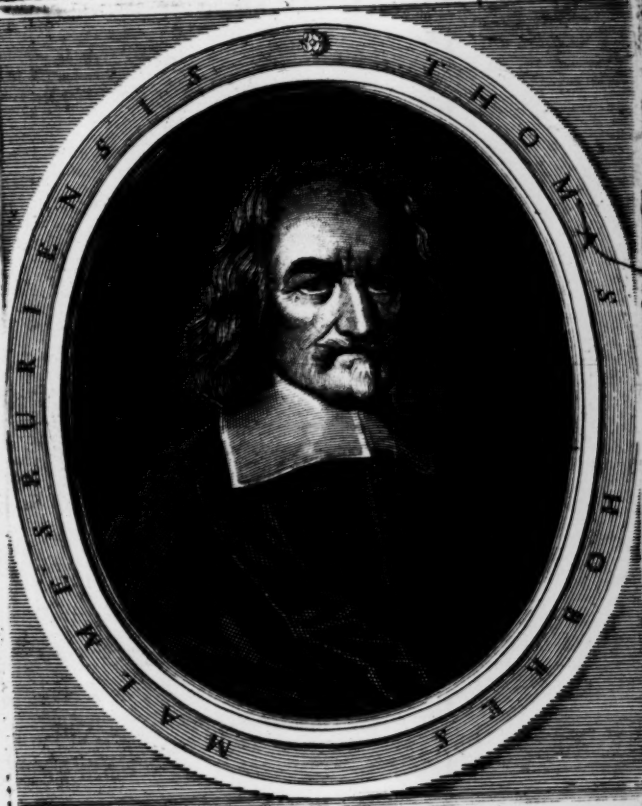
Angelus Politianus
Prologi in Plauti Menachmos.

CAROLOPOLI :

Apud Eleutherium Anglicum, sub Signo Veritatis.

MDCLXXXI.

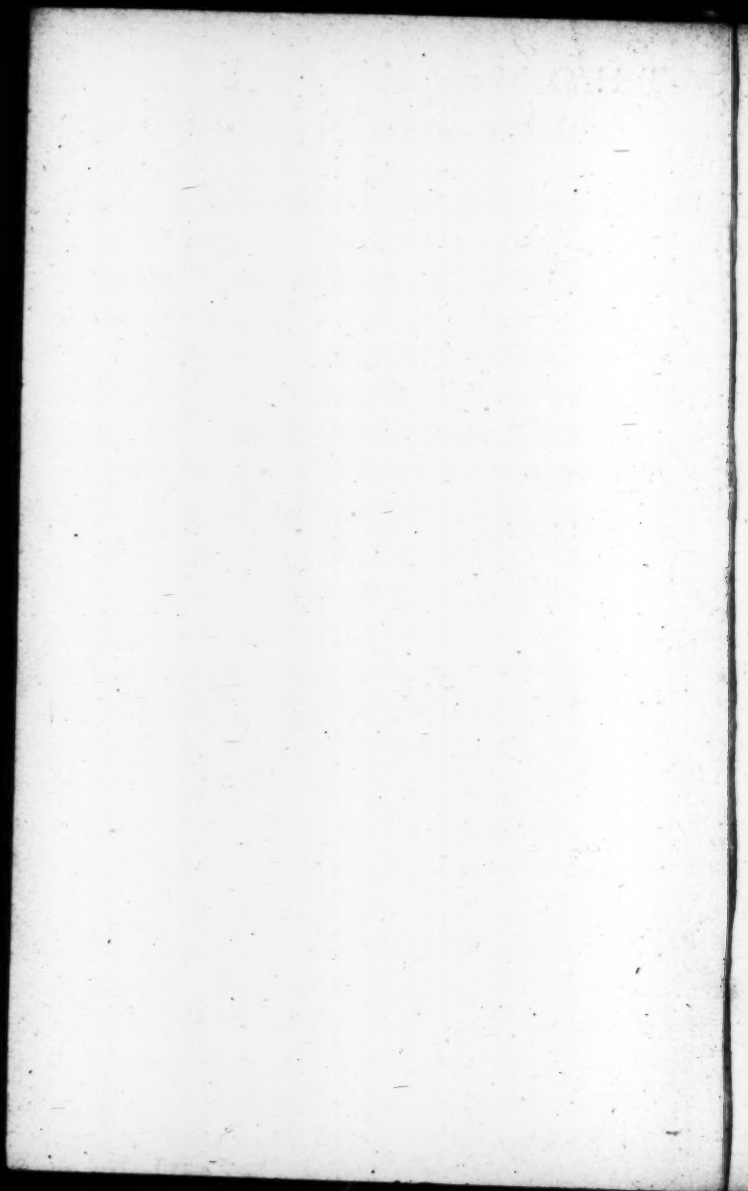
A 3

*Compositum jus, fasque animi, sanctosque recessus,
Mentis, & incoctum generoso pectus honesto:
Hæc cedo, ut admoveam templis, & farre litabo.*

Forf. Sat. 2.

London Printed for W. Crooke.

Illustrissimo Domino
G U L I E L M O

Devoniæ Comiti ,

Nobilissimæq; Familiæ

C A N D I S I A N Æ,

Summis *Hobbii* Mæcenatibus,

Malmesburiensis Philosophi

V I T A M

Humillimè

Dicat Consecratq;

Editor.

A 4

To

CHURCH OF ENGLAND

OF THE PARISH OF ST. MARY

IN THE CITY OF LONDON

THE RECTOR

AND THE CHURCHWARDEN

DO HEREBY CERTIFY

THAT THE FOLLOWING

IS A TRUE AND CORRECT

LIST OF THE NAMES

OF THE PARISHIONERS

WHO HAVE BEEN

RECEIVED INTO THE

CHURCH OF ST. MARY

IN THE CITY OF LONDON

ON THE 1st DAY OF

SEPTEMBER 1881

To Mr. HOBBS.

1.

VAST *Bodies of Philosophy*
I oft have seen and read;
But all are *Bodies dead*,
Or *Bodies by Art fashioned*.
I never yet the *Living Soul* could see,
But in thy *Books and Thee*.
'Tis onely *God* can know
Whether the fair *Idea* Thou dost show
Agree entirely with his *own* or no.
This I dare boldly tell,
'Tis so like *Truth* 'twill serve our turn as well.
Just, as in *Nature* Thy *Proportions* be,
As full of *Concord* their *Variety*,
As firm the parts upon their *Center* rest,
And all so *Solid* are, that they at least
As much as *Nature*, *Emptiness* detest.

2.

Long did the mighty *Stagirite* retain
The *universal intellectual* reign, [slain:
Saw his own *Countries* short-liv'd *Leopard*
The stronger *Roman Eagle* did out-fly,
Often renew'd his *Age*, and saw that *dy*.
Mecha it self, in spite of *Mahomet* possess'd,
And chas'd by a wild *Deluge* from the *East*,
His

His *Monarchy* new planted in the *West*.
 But as in time each great *Impetial Race*
 Degenerates, and gives some new one place :
 So did this noble *Empire* wast,
 Sunk by degrees from *Glories* past,
 And in the *Schoolmens* hands it perisht quite
 Then nought but *words* it grew, [at last.
 And those all *Barb'rous* too.
 It *perisht*, and it *vanisht* there :
 The *Life* and *Soul* breath'd out, became but
 [empty *Air*.

3.

 [*Plow*,
 The *fields* which answer'd well the *Ancients*
 Spent and outworn return *no harvest* now,
 In barren *Age* wild and unglorious lie,
 And boast of *past Fertility*,
 The *poor relief* of *present Poverty*.
 Food and *Fruit* we now must want,
 Unless new *Lands* we plant.
 We break up *Tombs* with *sacrilegious hands* ;
 Old *Rubbish* we remove ;
 To walk in *ruines*, like vain *Ghosts*, we love.
 And with fond *Divining Wands*
 We search among the *Dead*
 For *Treasures Buried*,
 Whilst still the *liberal Earth* does hold
 So many *Virgin-mines* of *undiscover'd Gold*.

4.

The *Baltick*, *Euxine*, and the *Caspian*,
 And slender-limb'd *Mediterranean*,

Seem

Nor can the *Snow* which now cold *Age* does [shed
 Upon Thy reverend head,
 Quench or allay the noble *Fires* within ;
 But all which Thou hast bin,
 And all that *youth* can be, Thou'rt yet ;
 So fully still dost Thou
 Enjoy the *Manhood* and the *Bloom* of *Wit*,
 And all the *natural* heat, but not the *Fever* too.
 So *Contraries* on *Aetna's* top conspire ;
 Here hoary *Frosts*, and by them breaks out *fire*.
 A secure *peace* the *faithful* neighbours keep ;
 Th'emboldned *snow* next to the *flame* does sleep.
 And if we weigh, like *Thee*,
Nature, and *Causes*, we shall see
 That thus it *needs* must be ;
 To things *Immortal*, *Time* can do no wrong ;
 And that which never is to *die*, for ever must be
 [Young.

ABRAHAM COWLEY.

IN

I N
Libellum Præstantissimi
T H O. H O B B E S,
Viri verè Philosophi ,
D E
Naturâ Hominis.

Q*Uæ magna Cœli mœnia, & tractus Maris,
Terræque fines, siquid aut ultra est, capit ;
Mens ipsa tandem capitur : omnia hæcenus
Quæ nôsse potuit, nota jam primùm est Sibi.
Accede, Lector, disce quis demùm fies ;
Et Inquilinam jecoris agnoscas tui,
Quâ propiùs hæret nil tibi, & nil tam procul.
Non hîc Scholarum frivola, aut Cassi Logi,
Quales per annos fortè plus septem legit,
Ut folle pleno prodeat, Rixæ Artifex ;
Vanâsque merces futili linguâ crepet :
Sed sancta Rerum pondera, & Sensus graves,
Quales parari decuit, ipsa cùm fuit*

Pin-

Pingenda Ratio, & Vindici suo adstitit.

*Panduntur omnes Machinæ Gyri tuæ,
Animæque Vætes, Trochleæ, Cunei, Rotæ,
Quâ concitetur arte, quo sufflamine
Sistatur illa rursus, & constet sibi :
Nec si Fenestram pectori humano suam
Aptâisset ipse Momus, inspiceret magis.
Hic cerno levia Affectuum vestigia,
Gracilèssque Sensûs lineas ; video quibus
Vehantur alis blanduli Cupidines,
Quibûsque stimulis urgeant Iræ graves :
Hic & Dolores, & Voluptates suos
Produnt recessus ; ipse nec Timor latet.*

*Hæc nôrit artes quisquis in foro velit
Animorum habenas flectere, & populos cupit
Aptis ligatos nexibus jungi sibi.
Hic Archimedes Publicus figat pedem,
Siquando Regna Machinis Politicis
Urgere satagit, & feras Gentes ciet,
Imisque Motum sedibus Mundum quatit :
Facile domabit cuncta, qui Menti imperat.*

*Consultor audax, & Promethæi potens
Facinoris Anime ! quis Tibi dedit Deus
Hæc intueri Sæculis longè abdita,*

*Oculòsque luce tinxit Ambrosià tuos ?
Tu Mentis omnis, at tuæ nulla est capax.
Hæc laude solus frui : Divinum est opus
Animam creare ; proximum huic, Ostendere.*

Rad. Bathurst, A. M.

Col. Trin. Oxon. Soc.

In

IN
THO. HOBBS.

F*Utilis Exornet Barbatoꝝ Pompa Magiſtros,
Et Schola Diſcipuloſ Cogat Inepta Leves :
Affulſit Nova Lux Tenebroſo Hobbeſius Orbi,
Quanta eſt Laus Hominem Reſtituiſſe Sibi ?*

Jo. Awbrey Arm.
E. Soc. Reg.

Ad

Ad Lectorem
PRÆLOQUIUM.

Virorum virtute
doctrinâq; illu-
strium institu-
tam Vitæ rationem po-
steris innotescere, Rei
Literariæ atque pub-
licæ, plurimum interest.
Quare optimè de Hu-
mano genere meruisse
censendi sunt, qui Anti-
quorum Vitas scriptis
tradiderunt; quam qui-
dem provinciam obiisse

B

Ve-

Ad Lectorem

Veteres illi, majori cum Veritatis studio & fide meliore, quam in contexendis Divorum historiis scriptores Ecclesiastici, haud iniquis rerum arbitris jure videntur. Multifaria porro scriptorum turba (inter quos nonnulli satis foeliciter) recentioris ævi Literatorum memoriam posteritati commendavit.

Inter summa autem Scientiarum lumina & ornamenta quæ sæculum hoc magnorum Inge-

PRÆLOQUIUM.

geniorum feracissimum
in lucem protulit; Cla-
rissimum emicuit Inge-
nium THOMÆ HOBBS
Malmesburiensis, viri supra
communem mortalium
fortem longissimè eve-
cti, in quo Natura Pa-
rens nondum effoeta, e-
ximii cujusdam nixûs
specimen ostentare de-
crevit.

Ingens illi mentis ro-
bur & vastus animus,
gravissima cogitatio-
num pondera, judicium
acre, ratiocinium incre-
dibili sagacitate admi-

Ad Lectorem

randum. Hinc illi in
Scientiis arduum & in-
accessum nihil ; Moralis
& Civilis prudentiæ
culmen & fastigium af-
secutus est ; rerum na-
turam penitissimè inda-
gavit, Mathematicas ar-
tes subtilissimè excoluit.
Magnam Linguarum
Græcæ Latinæq; peri-
tiam, & in hodiernis ex-
ercitationem haud me-
diocrem tanto Viro ad-
struere supervacaneum
facile censeatur ; certè
Anglicani sermonis Ge-
nium adeò foeliciter ex-
pressit,

PRÆLOQUIUM.

pressit, ut cum præstantissimis Gentis nostræ Scriptoribus conferendus veniat. Exemplo sit Gravissimus historicus Thucydides, quem vel ipsis * Veteribus subobscurum adeo perspicuè, adeo venustè & eleganter transtulit, ut nihil supra. Quid de Poësi dicam? in quâ divitem naturam ita studio & præceptis artis expolivit, ut Poëtam ageret non infœlicem & simul Poëseus judicem

**Ciceroni.*

Dionys.

Halicarn.

Hermog.

Photio.

Ad Lectorem

summum. Cogitatis
polluit adeo clavis &
perspicuis, ut dogma,
dum proponitur, in
mentem cuiquam inci-
dere potuisse; dum
probatur, non omnibus
cognitum fuisse, mireris;
tantum potuit elocutio
ipsi propria. Hoc qui-
dem de Illo vere prædi-
cari potest, siue solutâ
seu numeris astrictâ ora-
tione uteretur, quam-
cunq; sibi materiam tra-
ctandam suscepit, illam
insigniter exornare, &
miro quodam spiritu a-
nimare

PRÆLOQUIUM.

nimare videbatur. Quid
recenseam multiplicem
in omni pene materiâ
scriptorum copiam, Pa-
radoxam opinionum ve-
ritatem, summam apud
Principes & Magnates
gratiam, inter eruditos
famam latè diffusam, li-
cet partium studiis in
contraria discissis; His
mirantibus, laudantibus,
& omniâ bona dicenti-
bus; Illis interim; Ec-
clesiasticis præsertim cu-
juscunq; generis, gra-
via crimina ne dicam
convicia passim inten-

Ad Lectorem

tantibus ; magnum deniq; discipulorum numerum qui tantum hominem tanquam novæ alicujus Philosophorum familiæ Principem & authorem conſectantur.

Cum itaq; parariâ operâ *J. A.* viri optimi, in manus meas incidisset libellus de vitâ & moribus *Hobbii*, à docto quodam, summo ejus amico conscriptus Oratione sane gravi, prudenti ac modestâ, mei officii esse duxi, publici ipsum juris facere.

Quod

PRÆLOQUIUM.

Quod quidem præstiti,
his permotus rationi-
bus ; tum ut memoriæ
Hobbianæ confuleretur,
ob allatas Philosophiæ
secundum libertatem
vindicias ; quod hercle
facinus summè glorio-
sum, post Verulamium,
Cartesium, Gassendum,
quantos viros ! egregiè
perpetravit Magnus ille
Malmesburiensis ; tum ut
amicis pariter ac inimi-
cis de ipso fatisfieret ;
Quin & nonnulli hoc
ipsum ad laudem atque
decus Gentis nostræ
haud

Ad Lectorem

haud mediocriter attinere existimarent.

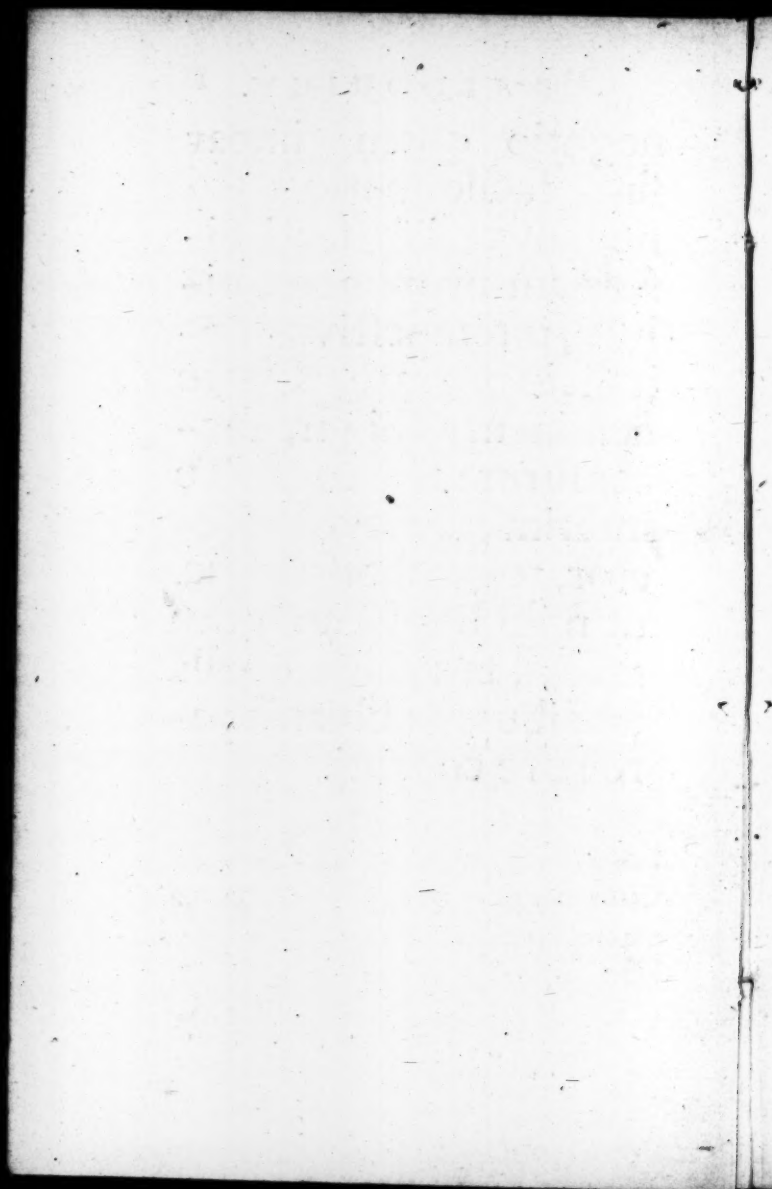
Nollem autem hallucinetur aliquis, quasi me in illius disciplinam tanquam in servitutem addixerim, in illius verba juratum, opinionum vadem & sponforem futurum; aut cum quocumque qui ob materiam aliquam bellum ipsi literarium indixerit, contentionis ferram ducturum; non enim de scriptis ejus, aliorumve contrariis mihi arbitrium fumere animus est, cui
ne-

PRÆLOQUIUM.

negotio quam impar
sim, facile sentio; sed
nudam veri & facti hi-
storiam proponere, ni-
hilq; intempestivo præ-
judicio onerare. Quare
neminem mihi jure suc-
censurum spero; Te
interim, Benevole Le-
ctor, rogo obtestorque,
ut mihi linguâ animóq;
faveas, tenui hâc opellâ
manibus Hobbianis pa-
rentare conanti.

R. B.

THO.

THO. HOBBS

Malmesburienfis

V I T A.

T *Thomas Hobbes, Natus*
Apr. 5. 1588. Malmes-
buria, Agri Wilto-
niensis. Literis Lati-

nis & Græcis initiatus, annum a-
gens decimum quartum, missus est
Oxonium; ubi per quinquennium
mansit, operam impendens studio
Logicæ & Physicæ Aristotelicæ.
Cum annum ageret vicesimum,
commendatus ab amicis, Oxonio re-
lictio, recepit se in domum Domini
Guli-

Gulielmi Cavendish Baronis de *Hardwick*, & (paulo pòst) Comit^{is} *Devoniae*; ubi Filio ejus primogenito Adolescenti sibi ferè coætaneo servivit; placuitque tum Filio tum Patri, temperans, sedulus, hilaris. Anno sequente, cum Domino suo in Urbe perpetuè fere degens, quod didicerat Linguae Græcæ, & Latinæ, magna ex parte amiserat. Deinde per Galliam & Italiam peregrinantem Dominum sequutus, gentium illarum Linguas eousque didicit, ut intelligere eas mediocriter potuerit. * Interea Græcam & Latinam Linguam paulatim perire sibi sentiens, Philosophiam autem Logicamq; (in quibus præclarè profecisse se arbitrabatur) viris prudentibus derisui esse videns, abjectâ Logicâ & Phi-

* *Vid. Ant. à Wood. hist. Antiq. Oxon. lib. 2. pag. 444.*

losophiâ illâ vanâ, quantum tem-
 poris habebat vacui, impendere
 decrevit Linguis Græcæ, & Latinæ.
 Itaque cùm in Angliam reversus
 esset, Historicos & Poetas (adhi-
 bitis Grammaticorum celeberrimorum
 commentariis) versavit diligenter;
 non ut floridè, sed ut Latine pos-
 set scribere, & vim verborum co-
 gitatis congruentem invenire; i-
 taq; verba disponere, ut Lectio
 perspicua & facilis esset. Inter
 Historicos Græcos Thucydidem
 præ cæteris dilexit, & vacuis horis
 in sermonem Anglicum paulatim
 conversum cum nonnulla laude,
 circa annum Christi 1628. in
 publicum edidit; eo fine, ut in-
 eptiæ Democraticorum Athenien-
 sium concivibus suis patefierent.
 Eo anno Comes *Devonia*, cui jam
 servierat viginti annos, diem obiit,
 Patre ejus biennio antè defuncto.

Anno

Anno sequente, qui erat Christi 1629. cùm attigisset Annum quadragesimum, rogatus à Nobilissimo viro Domino *Gervasio Clifton*, ut vellet Filium suum Adolescentem comitari in Galliam, accepit conditionem. In peregrinatione illa inspicere cœpit in Elementa Euclidis; & delectatus Methodo illius, non tam ob Theoremata illa, quàm ob Artem ratiocinandi diligentissimè perlegit. Anno Christi 1631. revocatus est in familiam Comitissæ *Devonia*, ut filium suum Comitem *Devonia*, natum annos 13 in literis instrueret, quem etiam circiter triennium pòst comitatus est in Galliam & Italiam, studiorum ejus & itinerum rector. Dum moraretur Parisiis, Principia Scientiæ Naturalis investigare cœpit. Quæ cùm in natura & varietate Motuum contineri sciret, quæsi-
in-

T H O. H O B B E S. 5

inprimis, qualis Motus is esse posset, qui efficit Sensationem, Intellectum, Phantasmata, aliásque proprietates Animalium; cogitatis suis cum Reverendo Patre *Marino Merfeno* Ordinis Minimorum, in omni genere Philosophiæ versatissimo, viróque optimo, quotidie communicatis. Anno Christi 1637 cum Patrono suo in *Angliam* rediit, & apud illum mansit; unde de rebus Naturalibus commercia cum *Merfeno* per Literas continuavit. Interea *Scoti*, depulsis Episcopis, sumpserunt Arma contra Regem, faventibus etiam Ministris Anglis, illis, qui vocari solent Presbyteriani. Itaque convocatum est in *Anglia* Parliamentum illud notissimum, quod inceptum est Nov. 3. 1640. Ex iis, quæ in illo Parlamento tribus quatuórve diebus primis consulta viderat, Bellum

C

Civile

Civile ingruere, & tantùm non
adesse sentiens, retulit se rursus in
Galliam, Scientiarum studio *Parisiis*
tutius vacaturus cum *Mersenno*,
Gassendo, aliisque viris, propter e-
ruditionem, & vim in ratiocinando,
celeberrimis (non enim dico Phi-
losophis, quia nomen illud à plu-
rimis nebulonibus jamdiu gestatum,
tritum, inquinatum, nunc infamè
est). Cùm jam *Parisiis* ageret,
Libellum scripsit *de Cive*, quem
edidit Anno 1646; quo tempore
prævalentibus Parliamentariis, mul-
ti eorum, qui partes Regias sequu-
ti erant, & in illis Princeps *Walliæ*
(qui nunc est Rex *Angliæ*) *Parisiis*
confluxerunt. Statuerat circa idem
tempus, hortatu amici cujusdam
Nobilis *Languedociani*, migrare in
Languedociam, & præmiserat jam
quæ sibi necessaria erant; sed
commendatus Principi, ut Elemen-
ta

ta Mathematicæ illi prælegeret, substitit *Parisiis*. Quod ab hoc munere temporis habuit vacui, consumpsit in scribendo librum, qui nunc non solum in *Anglia*, sed in vicinis gentibus, notissimus est nomine *Leviathan*; quem etiam in *Anglia* edendum curavit, ipse manens adhuc *Parisiis*, Anno 1651, Annum agens 63^m. In eo Opere Jus Regium, tum Spirituale, tum Temporale, ita demonstravit, tum Rationibus, tum Authoritate Scripturæ Sacræ, ut perspicuum fecerit, Pacem in Orbe Christiano nusquam diuturnam esse posse, nisi vel doctrina illa sua recepta fuerit, vel satis magnus exercitus Cives ad concordiam compulerit; Opus, ut ille sperabat, concivibus suis, præsertim verò illis, qui ab Episcopis steterant, non ingratum. Quamquam enim unicuique illo tempore,

scribere & edere Theologica, quæ vellet, liberum erat; quia Regimen Ecclesiæ (Potestate declarandi, quæ doctrinæ essent Hæreses, ipsius Regis Autoritate sublatâ, Episcopis exutis, Rege ipso trucidato) tunc nullum erat; diligenter tamen cavit, ne quid scriberet, non modò contra sensum Scripturæ Sacræ, sed etiam contra Doctrinam Ecclesiæ *Anglicanæ*, qualis ante Bellum ortum Autoritate Regiâ constituta fuerat. Nam & ipse Regimen Ecclesiæ per Episcopos præ cæteris Formis omnibus semper approbaverat. Atq; hoc duobus signis manifestum fecit. Primò, cum in oppido *Sti Germani* prope *Parisi* morbo gravissimo, lecto affixus esset, venit ad eum *Mersennus*, rogatus à quodam amico communi, ne amicum suum extra Ecclesiam Romanam mori

mori pateretur. Is lecto assidens
 (post exordium consolatorium)
 de Potestate Ecclesiæ Romanæ
 peccata remittendi aliquantisper
 differuit ; cui ille, *Mi Pater* (in-
 quit) *hæc omnia jamdudum mecum*
disputavi. Eadem disputare nunc
molestum erit. Habes, quæ dicas,
amœniora. Quando vidisti Gassen-
 dum ? Quibus auditis, *Mersennus*
 Sermonem ad alia transtulit. Pau-
 cis post diebus accessit ad illum
 Dr *Johannes Cosinus* Episcopus
 (post) *Dunelmensis*, obtulitque
 se illi comprecatorem ad Deum.
 Cui ille cùm gratias reddidisset, *Ita*
 (inquit) *si precibus præiweris, juxta*
ritum Ecclesiæ nostræ. Magnum
 hoc erga Disciplinam Episcopalem
 signum erat reverentiæ. Anno
 1651 Exemplaria aliquot illius
 Libri, *Londini* recens editi, in *Gal-*
liam transmissa sunt ; ubi Theo-

logi quidam Angli Doctrinas quasdam in illo Libro contentas, tum ut Hæreticas, tum ut partibus Regiis adversas criminati sunt; & valere quidem aliquandiu calumniæ illæ, in tantum, ut domo Regiâ prohibitus fuerit; quo factum est, ut protectione Regiâ destitutus, metuensque ne à Clericis Romanis, quos præcipuè læserat, malè tractaretur, in *Angliam* coactus sit refugere. Rediens in *Angliam*, concionantes quidem invenit in Ecclesiis, sed Seditiosos; etiam Preces extemporarias, & illas audaces, & nonnunquam blasphemias, Symbolum autem Fidei nullum, Decalogum nullum; aded, ut per tres primos menses non invenerit, quibuscum in Sacris communicare potuerit. Tandem ab amico ductus ad Ecclesiam, à suo hospitio plusquam mille passus distantem, ubi
Pastor

THO. HOBBS. II

Pastor erat Vir bonus & doctus, qui & Coenam Domini ritu Ecclesiastico administravit, cum illo in Sacris communicavit. Alterum hoc signum erat non modo hominis partium Episcopaliū, sed etiam Christiani sinceri; nam illo tempore ad Ecclesiam quamcunque legibus aut Metu cogeatur nemo. Quæ igitur Episcopo cuiquam in illum causa iræ esse potuit, nisi ei, qui neminem à se dissentire, pati, per superbiam, posset? Interea doctrinam ejus Academici & Ecclesiastici condemnabant ferè omnes; laudabant Nobiles, & Viri docti ex Laicis. Refellebat nemo; conati refellere, confirmabant. Scripsit enim non ex auditione & lectione ut Scholaris; sed ex judicio proprio cognita & pensitata omnia, sermone puro & perspicuo, nec Rhetorico. Stantem in-

ter amicos & inimicos quasi in Æquilíbrio, fecerunt illi, ne ob doctrinam opprimeretur; hi, ne au-geretur. Itaque fortunâ tenui, famâ doctrinæ ingenti, in Patroni sui Comit̃is *Devoniæ* hospitio per cæterum vitæ tempus perpetuò delituit, studio vacans Geometriæ & Philosophiæ Naturalis; ediditq; jam senex librum quendam, quem inscripsit *de Corpore*; continentem Logicæ, Geometriæ, Physicæ (tum sublunaris, tum cœlestis) fundamenta; deducens Logicam quidem à significatione Nominum; Geometriam autem, & Physicam, ex Figurarum, & Effectuum naturalium generationibus.

Hominis ergo neque genere, neque opibus, neque negotiis Belli aut Pacis assueti vitam scribo, & in publicum emitto; sed in omni genere Scientiæ excellentis, & serè singu-

singularis. Cujus ingenium ut cognoscerent (partim etiam ut sua ostentarent) convenerunt eum viri innumeri, tum nostrates, tum exteri; & inter illos, nonnulli Legati Principum, aliique viri Nobilissimi. Adeò, ut conjecturâ inde factâ de voluntate hominum eruditorum, qui posthac erunt, non ingratum fore posteritati existimavi, si quem vidisse voluerunt, illius vitam literis posteritati traderem; præcipuè quidem, ut quæ Scientiis ille primus addidit, deinde etiam cætera vitæ ejus, quæ à Lectoribus desiderari posse videbuntur, cognoscerent.

Quæ scripsit *de Jure naturali, de Constitutione Civitatum, de Jure eorum, qui summam habent Potestatem; de Officiis Civium*, in libris *Leviathan & de Cive* (quia domi forisque nota, & maximè celebrata

brata sunt) prætereunda cenſeo.

In Phyſicis cauſam ſenſuum, præcipuè Viſûs, unà cum doctrina omni Optica, & Naturâ Lucis ; Refractionis Reflectioniſque cauſas naturales, ignotas antè, primus demonſtravit , in Libro *de Homine*. Item cauſas Qualitatum ſenſibilium, nimirum Colorum, Soni, Caloris & Frigoris. Somnia autem & Phantaſmata, quæ antea pro Spiritibus & Mortuorum animis habebantur, & rudi vulgo terriculamenta erant, omnia proſtigavit. Cauſam autem *Æſtuum* marinarum , & deſcenſionis Gravium, à Motu quodam Telluris perſpicuè derivavit. Nam Phænomena ille omnia ad Motum refert , non ad rerum ipſarum Potentias intrinſicas, neque ad Qualitates occultas ; ut ante illum omnes Phyſici. De Motu autem , in Libro *de Corpore*,

pare, satis fusè ſcripſit, & profundiffimè.

In Ethicis ante illum nihil ſcriptum eſt, præter Sententias vulgares. At ille Mores hominum ab humana natura, virtutes & vitia à lege naturali ; & bonitatem maliciàmque Actionum à legibus Civitatum derivavit. In Mathematicis, Principia Geometriæ, nonnulla correxit. Problemata aliquod difficillima, à ſummis Geometris (ab ipsis Geometriæ cunabulis) ſummo ſtudio fruſtra quæſita invenit ; nimirum hæc , arcui Circuli lineam rectam, areæ Circuli quadratum æquale exhibere , idque variis Methodis. In diverſis Libris.

2° Datum Angulum dividere in data ratione.

3° Cubi ad Sphæram rationem invenire. In *Problematibus Geometricis*.

4° Inter

4° Inter duas rectas datas, medias continuè proportionales invenire quotcunque. In *Problematicis Geometricis*.

5° Polygonum regulare describere quotcunque laterum. In *Roseto*.

6° Centrum Gravitatis invenire Quadrantis Circuli, & Bilinei, quod continetur Arcu Quadrantis & subtensa ejus. In *Roseto*.

7° Centra Gravitatis invenire Paraboliformium omnium. In *Libro de Corpore*. Hæc omnia primus construxit & demonstravit, & præterea alia multa; quæ (quia legentibus occurrent, & minoris sunt) prætereo.

Facient (opinor) hæc, ut Vita ejus non indigna videatur, quæ tum ad externos tum ad posteros Scientiarum studiosos transmittatur; præsertim hoc tempore, cum scri-

scribuntur vulgo vitæ obscurorum hominum nulla virtute insignium, desiderante nemine.

Scriptis præterea, circa annum ætatis suæ octogefimum, Historiam Belli Civilis Anglicani inter Regem *Carolus* primum & Parlamentum ejus, Anglicè; item ortum & incrementa Potestatis Pontificiæ, Carmine Latino, versuum circiter duum millium. Sed non sinebant tempora ut publicarentur.

Silentibus tandem adversariis, annum agens octogefimum septimum, *Homeri* Odysseam edidit à se conversam in versus Anglicanos, Anno deinde proximo etiam *Iliada*. Denique Cyclometriam, annum agens nonagesimum primum, integram nondum editam.

Quod ad Formam attinet, vultu erat non specioso, sed, cum loquere-

queretur, non ingrato. Effigies
ejus ad vivum à Pictore excellente
descripta, qualis erat Ætatis suæ
septuagesimo, in conclavi Regis
Caroli secundi conservatur. Ex-
tant etiam ejusdem Imagines ab a-
liis Pictoribus, diversis temporibus
factæ rogatu amicorum, in *Anglia*
non pauca, & in *Gallia* aliquot.

Naturâ suâ, & primis annis, fe-
rebatur ad lectionem Historiarum,
& Poetarum; & ipse quoque car-
men tentavit, nec (ut plurimi ju-
dicabunt) infœliciter. Postea au-
tem cum in congressu quodam vi-
rorum doctorum, mentione facta
de causa sensationis, quarentem u-
num quasi per contemptum *Quid*
esset sensus, nec quemquam audisset
respondentem, mirabatur, qui fieri
potuerit, ut qui Sapientiæ Titulo
homines cæteros tanto fastu despi-
cerent, suos ipsorum Sensus, quid
essent,

essent, ignorarent. Ex eo tempore de causa Sentiendi sæpe cogitanti, forte fortunâ mentem subiit, quòd si res corporeæ & earum partes omnes conquiescerent, aut motu simili semper moverentur, sublatum iri rerum omnium discrimen, & (per consequens) omnem Sensationem; & propterea *Causam omnium rerum quærendam esse in diversitate Motuum.* Atque hoc Principio usus est Primo. Deinde ut cognosceret varietates & rationes Motuum, ad Geometriam cogebatur; & à Principiis suis, ingenio suo, Theoremata illa, quæ supra commemoravi, fœliciter demonstravit. Tantum interest inter illos, qui proprio genio; & illos, qui in Archivis veterum, aut ad quæstum docentium, Scientiarum veritatem quærunt.

In Colloquiis familiaribus jucundus

20 VITA, &c.

cundus erat, præterquam illorum, qui ad illum venerunt disputandi causa contra ea, quæ jam ediderat (nec revocari poterant) de Jure summarum Potestatum Civili aut Ecclesiastico. Nam cum his vehementius aliquando disputabat, quàm erat necessarium.

Naturaliter apertus erat, & inter adversarios (qui multi potentésque erant) innocentia magis; quàm consilio tutus.

Justitiæ erat cum scientissimus, tum tenacissimus. Nec mirum, cum esset pecuniæ negligentissimus, & pro tenuitate fortunarum suarum, ultra modum beneficus; sed beneficio Patronorum suorum & Regis optimi dulcissimique *Caroli* secundi, satis copiosè senex vixit.

VITÆ

V I T Æ
Hobbianæ
A U C T A R I U M.

QUod Geometris
usu venit, idem
objectum pro re
natâ mutatis linearum
quantitatibus, servatis
autem proportionibus,
pari cum veritate de-
scribere, id mihi in a-
D nimo

nimo est; eorum nempe
 quæ superiori scripto
 pressiore stylo delinean-
 tur, vestigia relegere &
 solutiore filo retexere;
 non ut Cramben bis
 coctam reponam, sed ea
 tradam quæ argumento
 lucem aliquam afferre
 possint, aut majoris mo-
 menti visa sint, quam ut
 oblivioni tradantur.

Thomas Hobbes natus est
Malmesburiae agri Wiltonien-
sis, Nonis Aprilis, anno à
 partu Virginis Millefi-
 mo Quingentesimo O-
 ctua-

ctuagesimo octavo; cu-
 jus Mater Hispanæ clas-
 sis metu perculsa, quæ
 tanquam portubus no-
 stris imminens famâ
 passim differebatur, ip-
 sum, puellum tamen,
 quod eventu patuit, sa-
 tis vivacem præmaturo
 partu enixa est. Pa-
 trem nactus est *Conciona-*
torem, qualem tunc fere-
 bant tempora, qui levi-
 ori doctrinæ armatura
 instructus, *Orationes publi-*
cas, & quas vocant *Homi-*
lias, satis aptè populo
 prælegere poterat.

Quadriennis factus
vernaculis literarum e-
lementis operam dedit :
octennis doctiorum lin-
guarum tyrocinium po-
suit sub *Roberto Latimero*
Oxonienſe Malmesburia lite-
ras docente ; qui quòd
in puero docilitas tanta,
quanta in nullo alio o-
ſtenderetur, & ſimul a-
cris animi & præſtantis
ingenii illuſtria ſigna
perſpicuè cernerentur,
illum præcipuè in ſinu
fovit, & ſupra æquales
excolere & incitare ſo-
litus eſt, Tantos autem
jam

jam adhuc in ludo literario degens in literaturâ tam Latinâ quam Græcâ progressus fecit, ut *Euripidis Medeam* simili metro Latinis versibus elegantè expref-
ferit.

Anno 1603 ad perci-
piendum uberiores in-
genii cultum, *Oxonium*
missus est, in aulam Be-
atæ Mariæ Magdalenæ
sub Præfecto tunc tem-
poris *Jacobo Hussée* Legum
Doctore, postea equite
aurato, & Cancellario
Sarisburiensi, bonorum
in-

26 *Vitæ* H O B B I A N Æ

ingeniorum fautore
summo. Eum ibi mor-
rantem *Franciscus Hobbius*
avunculus *Malmesburiae*
Aldermanus (qui sum-
mus est ejus loci Magi-
stratus) suis impensis a-
luit, qui & postea mo-
riens, modicum illi fun-
dum testamento lega-
vit. Post quadriennium
autem usitato Philoso-
phiæ cursu jam emenso,
gradu Academico quem
Baccalaureatumappel-
lant, ornatus est.

1608. Interea *Gulielmus*
Cavendish Baro de *Hard-*
wick,

wick, ac (non multo post) *Devoniae* Comes, aliquem qui filii natu maximi studia & mores regeret, diligentèr conquisivit; quâ in re virum annis pene æqualem, adeoque ob morum similitudinem gratiorem futurum, quam ætate & moribus gravem, præoptavit. *Hobbius* itaque jam vicennis, literis commendaticiiis *Fo. Wilkinsoni* aulæ *B. Magdalenæ* tunc Præsidis adjutus; huic muneri obeundo in illustrem illam

lam familiam adscitus
 est. Eo loci nobilissimi
 juvenis latus assiduò te-
 xit, atque artibus tanto
 genere dignis quibúsq;
 ingenia ad magnæ for-
 tunæ cultum excitantur,
 instituit; nec solum
 in studiis gravioribus,
 sed etiam in venatione,
 aucupio, cæterisque in-
 nocuis exercitiorum vo-
 luptatibus individuus
 comes perpetuò adfuit.
 Quare summâ morum
 comitate, ingenii ele-
 gantiâ, animi prudentiâ,
 tantum sibi tum patris
 tum

tum filii favorem conciliavit, ut Juveni *Gal-
liam Italiàmque* pere- ^{1610.}
gre adituro dignus vi-
sus est qui inferviret.

Versatus autem aliquamdiu illis in regionibus doctissimorum hominum copia florentissimis; luculentis naturæ muneribus, venerandis antiquitatis Monumentis & ipsa populorum indole celeberrimis, solidam demum Sapientiam (qui verus est peregrinandi finis) secùm domum rettulit.

E Re-

Reversus itaq; cum jam *Candisiana* gentis munificentia tempus atque otium ipsi suppeteret priora studia respiciendi, magno literaturæ Academicæ fastidio affici cæpit; utpote quam affectatâ ambitione efformatam ac veluti personatam judicavit; nec apud prudentes aded in pretio habitam, nec ad vitæ Civilis usus, ut specie præ se ferret comparatam vidit. Non placuerunt illi Logicæ illæ Metaphysicæq; argutix

gutiae, tanquam parum
in se bonæ frugis ha-
bentes, & fovendis so-
lum clamoris sophista-
rum contentionibus na-
tæ; Ethicam autem tan-
quam vulgi potius opi-
nionibus & imaginariæ
virtutis mediocritati
quàm veritati innixam;
Et Physicam quæ in
Scholis docetur quæq;
sola pene *Aristotelica* est,
tanquam nimis umbra-
ticam, & potius super
ingeniorum technis
quàm experimentis na-
turæ fundatam contem-

psit. Aliam itaque Philosophandi rationem sibi ineundam ratus, lectioni veterum Philosophorum, Poëtarum, Historicorum tum è Græcis tum Latinis diligenter incubuit, & ex eorum Thesauris quid in suos usus faceret, accurate deprompsit. Non autem, quod plerisque in more positum est aut veterum placitis ingenium suum mancipavit, aut intra Scholasticorum terminos circumscripsit ; aut seipsum quasi

quasi unicum humanæ
rationis exemplar pro-
ponens, ex reconditis
quibusdam notionibus
proprio de cerebello e-
rutis, licet rerum natu-
ræ & experientiæ pror-
sus contrariis scenicam
quandam conflavit Phi-
losophiam, aut triobo-
laribus experimentis
tempus dicavit (vitium
hujus ævi literatis ni-
mium familiare.) Sed
ex universo scientiarum
orbe ampliffimas opes
in ærarium suum com-
portavit, & fidæ rationis
au-

34 *Vitæ* H O B B I A N Æ
auspiciis sapientissimè
digessit. Illis temporibus
in amicitiam receptus est
Francisci Baconi,
Verulamii Baronis & Vi-
cecomitis *Sanct. Albani*,
magni *Angliæ* Cancel-
larii & Philosophiæ *At-*
lantis, qui illius consue-
tudine magnopere de-
lectatus est; & ab ipso
in nonnullis scriptis suis
Latinè vertendis adju-
tus, qui neminem cogi-
tata sua tantâ facilitate
concipere atque *Tho-*
mam Hobbium passim præ-
dicare solitus est. Ca-
rus

rus etiam fuit *Edoardo Herbert* Baroni de *Cberbury* Philosopho & Historico summo & scriptis claro. Coluit quoque *Ben. Johnsonum* Poëtam Laureatum, Anglicani Dramatis facile principem; & *Tbucydidem* suum antequam Prælo committeretur, ejus examini & judicio subjecit. Ad ejusdem quoque operis censuram in partes vocavit amicum summum *Robertum Ayton* Equitem auratum, Scoto-Britannum, *Annæ* Reginae è Secretis,

cretis, virum Poësi celebrem & styli arbitrum elegantem.

Duobus interea nobilissimis funeribus lugubris facta est *Candisiana* domus, Anno 1626 *Guilielmus Devoniae* Comes ad superos migravit; quem biennio post morte nimis immaturâ, insecutus est filius, cujus obitus ut bonis omnibus luctuosus, ita *Hobbio* tristissimum reliquit desiderium magnifici studiorum Patroni ac Mæcenatis. Tantò itaque dolori

dolori cum solatium inveniri vix posset, diverticulum saltem quæsit *Hobbius*; quare relicta patriâ in *Galliam* profectus est, conditionem ferente nobilissimo viro

Gervasio Clifton, Vid. Thoroton antiq. Nottingham.
(antiqua est

& summe generosa eo nomine in agro *Nottinghamiensi* familia) ut filio peregrè ituro adesset itineris simul dux & studiorum informator. Illo tempore annum jam quadragesimum prætervectus, *Euclidi* operam

F dare

dare cœpit, non tam demonstrationum materiâ allectus, quam perspicuitate, cœrtitudine, & indivisa rationum serie delectatus. Non enim Mathematicas artes admiratus est vir perspicacissimus, ob laterum & angulorum affectiones, aut numerorum, linearum, superficierum, corporumve mutuas inter se proportionēs (de homogeneis intelligo quantitatibus) subtiliter indicatas; quippe istiusmodi omnia a communi
vitâ

vitâ remotiora facile animadvertit ; licet ad praxin relata usûs non adeo contem-
nendi ; sed quod methodo ipsis propriâ intellectus ad rerum cognitionem optimè duceretur, atque difficilia inveniendi, vera asserendi, falsa redarguendi certissimâ ratione imbueretur. Quare illi viæ ad scientias in posterum promovendas insistere decrevit ; pertæsus Philosophiæ vulgaris, quæ infidis principiis

cipiis male compaginata-
tas notiones ita super-
struxerat, ut tota ædifi-
cii moles ruinam factu-
ra palàm videretur ;
cùm interim artes illæ
Mathematicæ certis &
in experientiâ communi
fundatis principiis in-
nixæ multa in lucem in-
venta protulissent, hu-
mano generi utilia, sibi
ipsis gloriosa. Dolen-
dum tamen nobile hoc
ingenium, eodem quo
& magnum *Scaligerum* in-
fortunio laborâsse, quod
Mathematicis studiis,
quæ

quæ nisi in teneris animis altas radices vix agunt, feriùs paulo animum adjecit, aliter proculdubio ob præclara inventa *Musis & Apollini* Hecatombas immolâsse potuisset; aut certè, quod summe optandum foret, adversariis minorem ipsum vellicandi ansam præbuiisset.

Anno 1631 in *Devoniæ* Comitum familiam revocatus est à Comitissa Vidua, ad filium jam tredecennem in literis instituendum. Hujus itaque

42 *Vita Hobbianæ*

itaque curam pro grato
erga paternos manes
affectu libentissimè sus-
cepit, & singulari cum
judicio per amoena stu-
diorum ad rerum co-
gnitionem perduxit ;
quem hodie in viridi
senectâ constitutum il-
lustris familiæ pruden-
tissimum patrem ætas
nostra meritò venera-
tur.

Circa hæc tempora in
lucem prodiit primus
Hobbiani ingenii partus ,
Nobilissima illa *Thucydidis*
è Græco in Anglicanum
ser-

ſermonem verſio, cæ-
teris omnibus quæ gens
noſtra unquam vidit
antiquorum interpre-
tationibus jure antefe-
renda; quam Domino
ſuo *Devoniae* Comiti di-
cavit, licet Patri defun-
cto deſtinatam. Hiſto-
riam illam chartâ Cho-
rographicâ *Grætiæ* pro-
priâ manu deſcriptâ or-
navit, adjecto etiam in-
dice Geographico, &
diſſertatione de vita &
ſcriptis *Thucydidis*, non
tam ex *Marcellino* vitæ
Thucydideæ ſcriptore ſum-
pta,

44 *Vita* H O B B I A N Æ

pta, quam proprio iudicio conscripta.

Tunc etiam prodiit elegans illud Poëma *de Mirabilibus Pecci*, quo nomine venit *Derbiensis* agri pars Occidentior, regio montosa atq; aspera, sed nonnullis

*Vid. Cambd.
Britan.*

quæ rariora habentur celeberrima; ubi, ut mittam ædificia antiqua & nova, magna artis opera, *Pecci* castrum & *Chatworthum* nobilem *Devoniensium* Comitum sedem; inter naturalia eminent thermæ corpori

pori humano saluber-
rimæ ; metallifodinæ
plumbo & antimonio
foetæ , & subterranei
specus , quorum unus
(honorem præfabor)
Diaboli podex nominatur,
de quo, five veri igno-
rantia, five mentiendi li-
bidine, multa fabulosa
circumferuntur.

Anno 1634 cum Do-
mino in *Galliam* tranſiit,
ubi *Parisiis* degens, præ-
cipuam naturali Philo-
ſophiæ promovendæ o-
peram impendit. Quum
autem ex iis quæ longo
G re-

rerum usu , atque acrim
entis studio compere-
rat , animo altè defixa
infedisset sententia , in
Natura omnia *Mecbanicè*
fieri , & ex una materiâ
variis motuum generi-
bus & mensuris agitâtâ
universa rerum phæ-
nomena exurgere, tam
quoad animalium sen-
sationes, quam cætero-
rum corporum affectio-
nes ; ideo naturæ mo-
tûs indagandæ ante
omnia incubuit, com-
municatis assiduò cogi-
tatis cum *Marino Marsenno*,
ex

ex *Minimorum* ordine, Vi-
ro eximiè bono, docto,
curioso ; & in illustran-
dis scientiis Parario &
Proxenetâ indefesso ;
qui etsi propriis scriptis
inventisque non exi-
guam sibi laudem com-
paraverit, tamen in acu-
endis aliorum ingeniis,
& faciliori reddendo
commercio Philosophi-
co, cæteros hujus sæculi
omnes superavit.

Posthæc *Hobbius* in I-
taliâ profectus , *Pisis*
quotidianâ consuetu-
dine usus est *Galilei Ga-*
G 2 *lilei*

lilei Lyncei, *Mediceorum*
Syderum & Solarium
macularum inventione
clari; qui etsi præ aliis
ad res Astronomicas
impetu quodam fere-
batur, in Philosophia,
tamen naturali magnâ
cum laude versatus est,
& in naturam motûs
(cui fidem faciunt scri-
pta Cedro dignissima)
supra Antiquos longis-
simè penetravit. Ami-
citiam inter ipsos con-
ciliavit idem studiorum
cursus, & summa mo-
rum ac temperaturæ fi-
mili-

militudo ; quæ fortasse communis infortunii causa, ut uterque acerimis *Ecclesiasticorum* censuris vexaretur ; quo jure, quâve injuria, non est meum pronunciare.

Anno 1637 cum Patrono in patriam reversus, efflagraturi paulo post belli intestini Scintillas animadvertere sibi visus est. Nempe *Scoti* depulsis Episcopis, in Regiam Majestatem involabant, faventibus interim quibusdam quos,
VO-

50 *Vitæ Hobbianæ*
vocant *Ministros*, Anglis;
turpissimis seditionum
flabellis. Quare huic
malo, quantum in se e-
rat, occurrendum ratus;
tum pro suo in Regem
officio atque obsequio,
tum pro decumano, quo
semper in Democrati-
cos odio laboravit, li-
bellum scripsit *Juris*
Regii afferendi gratiâ,
qui postea in *Librum*
de Cive, & tandem in *Le-*
viathanem excrevit. Ejus
autem summa hæc fuit,
sine Pace impossibilem
esse incolumitatem, sine
Im-

Imperio Pacem, sine Armis Imperium, sine opibus in unam manum collatis nihil valere Arma, neque metu armorum quicquam ad pacem profici posse in illis, quos ad pugnandum concitat malum morte magis formidandum; nempe dum consensum non sit de iis rebus, quæ ad salutem æternam necessariae creduntur, pacem inter cives non posse esse diuturnam.

Interea, Cœlo criminibus nostris infenso, &
fa-

fatali gentis nostræ in-
fortunio, gliscebant in-
dies infælicia animorum
dissidia. Tertio Nonas
Novembris anni 1640,
indictum est generale
ordinum regni concili-
um, quod apud nos *Par-*
lamentum vocatur, ubi in
ipsis initiis ex ingenti
partium æstu, ne dicam
furore quodam, Civilis
belli misérias imminere
præsentiens ; aliósque,
qui jus Regium pro-
pugnâssent libertate
mulctatos videns, patri-
am sibi intutam ratus,
Pari-

Parisi se in quietum studiorum secessum recepit.

Florebat tunc temporis urbs illa ingenti doctissimorum hominum frequentia, qui immortalis Eminentiissimi Cardinalis *Richelii* munificentia permoti, ad artes ac scientias, & unumquodque politioris literaturæ genus illustrandum strenuè contenderunt. Cum illis solitus est quotidianos sermones conferre, atq; arduis in Philosophiâ
H &

54 *Vita* H O B B I A N Æ
& Mathesi problematis
ingenium exercitare,
naturam variis experi-
mentis torquere, rerum
principia indagare, in-
venta ratiociniis stabi-
lire. Præ cæteris autem
arctâ necessitudine jun-
ctus est *Marino Marsenno*
O. M. & *Petro Gassendo*
Mathematicum Professo-
re Regio, viro insigni
doctrina & suavissimis
moribus exculto, &
quod honoris causa
pronunciare licet, Phi-
losophiæ *Epicureæ* instau-
ratore.

Anno

Anno 1641 *Mersenno* procurante cum nobilissimo *Renato Cartesio* commercium instituit Epistolicum, in quo, de naturâ ac legibus motûs, tam directi, quam reflexi, aliisque ad *Dioptricen* spectantibus argumentis, utrinque subtiliter disputatum est, quæ omnia tomo tertio Epistolarum *Cartesii* plene exhibentur. Circa idem tempus *Cartesius* (præmisso jam antea anno 1637 novæ Philosophiæ specimine) pub-

licavit suas de Primâ
Philosophia meditationes,
in quibus Dei essentiam
atque existentiam, animæ
humanae naturam, eamque
ab omni corporeo prorsus
distinctam, ipsius Mater-
iæ rationem & modos
maxime proprios; om-
nis denique scientiæ
fundamenta, ex innatis
quibusdam Ideis de-
monstrare contendit.
Illos tanti Viri conatus
dignâ cum laude exce-
pêrunt omnes; at ni-
hilominus tantam re-
rum

rum molem tam imbecillibus fulcris inniti non passi sunt sagaciores Philosophi ; scriptisque contrariis rationum ejus incertitudinem ostenderunt, inter quos præcipuè nominandi veniunt, *Petrus Gassendus*, *Antonius Arnaldus* celebris e *Sorbona* Theologus, & *Thomas Hobbius*.

Anno 1644 *Marinus Marsennus* cogitata sua Physico - Mathematica in lucem emisit, ubi inter alia doctorum virorum collectanea, nonnul-

58 *Vita* HOBBIANÆ

nullis ingenii *Hobbiani*
monumentis opus suum
insignire placuit.

Anno 1645 Exarsit
celebris illa controver-
sia inter *Christianum Severi-*
ni Longomontanum Cim-
brum, superiorum Ma-
thematicum in Regiâ *Da-*
norum Academiâ *Hauniensi*
Professorem publicum,
& *Joannem Pellium* An-
glum, tunc temporis
Matheseos in illustri
Amstelodamensium Gym-
nasio Professoremi-
dem publicum. *Longo-*
montanus nempe *Uraniburgi*
sub

sub *Tychone* astronomicis
studiis initiatus *Astrono-*
mia Danica anno * 4° *Amst.* 1622

1622 * edita & fol. ib. 1640.

nonnullam sibi nominis
celebritatem compara-
verat, quam in Geome-
tricis etiam affectans, ad
infortunatum illum Qua-
draturæ Circularis sco-
pulum, cui tot præclara
ingenia allisa sunt, im-
pegit. Doctissimus au-
tem *Pellius Longomontani*
paralogismos apertè de-
prehendens, cum in u-
no theoremate proban-
do totius controversiæ
car-

cardinem verti facile
 cerneret ; hoc ipsum
 tum proprio Marte de-
 monstravit, tum adhi-
 bitis celebriorum totius
 Europæ Mathematico-
 rum calculis sententiam
 suam muniri conatus
 est. Illi autem ne aut
 gratiæ causâ suffragari,
 aut de rebus parum
 perspectis pronunciare
 viderentur, suas singuli
 demonstrationes illi mi-
 ferunt ; eo-

*Vid. Controv. de ve-
 rã circuli mensura
 4º Amst. 1647.*

rum nomina
 mihi historiæ
 literariæ causâ repetenti
 con-

condonabitur spero.
 Erant autem, *Ægidius*
Personerius de Roberval, Pa-
 risiis in Collegio Re-
 gio Franciæ, Mathema-
 tum Professor; *Thomas*
Hobbes Philosophus An-
 glus; *Carolus Cavendishius*
 Anglus, eques auratus,
 illustrissimi Novi Castri
 Marchionis frater uni-
 cus; *D. Pallieur* nobilis
Parisiensis; *Petrus Carcavius*
 in supremo Galliæ Con-
 sistorio senator; *Marinus*
Mersennus Minimus; *Jo.*
Adolph. Tassius, Mathema-
 ticus *Hamburgensis*; *Jo. Lud.*

Wolzogen Liber Baro *Au-*
striacus SRM *Poloniæ* &
Sueciæ Aulicus cubicula-
ris; *Renatus des Cartes*, *Bo-*
naventura Cavalierius, *Bono-*
niæ Mathematices pro-
fessor publicus; qui-
bus postea accesserunt
Claudius Mydorgius, patri-
cius *Parisiinus* & *Picardiæ*
quæstor, & *Jacobus Golius*,
Mathematicum & linguæ
Arabicæ in academiâ
Lugduno-Batavâ professor
peritissimus. De *Hob-*
biano autem ratiocinio,
ne pro affectu aliquid
immodica laude efferre
videar,

videar, hoc solum adjicere libet, illud aut eleganti brevitae, aut evidenti perspicuitate cæterorum nulli concedere.

Grassante interim per Angliam civili bello, *Hobbius* pro summo in patriam amore, quod bonum civem & fidelem subditum maxime decuit; populares suos sanioribus quam quæ hætenus obtinuerant principiis imbuere, exacerbatos hominum animos ad pacis & concordiae

64. *Vitæ* H O B B I A N Æ

diæ rationes revocare,
 & in summæ potestatis
 obsequium addictiores
 præstare, annisus est.
 Quare reliquis postha-
 bitis studiis, quantum
 ipsi suppetiit temporis
 Politicæ scientiæ im-
 pendens, Librum *de Cive*
 (cujus pauca duntaxat
 Exemplaria Parisiis 1642
 evulgaverat) revisit, &
 notis utilibus adauxit; in
 quo subditorum contra
 summum imperatorem
 conjurationes rebellio-
 nésque, & immanes il-
 las de principe regnis

vitæque exuendo opi-
niones penitus damna-
vit: poteſtati Civili jura
ab *Eccleſiaſticis* caligino-
ſorum temporum bene-
ficio prærepta reſtituit,
& diram . ſectariorum
hydram, effroenem nem-
pe conſcientiæ liberta-
tem, heroico auſu per-
domuit.

Eodem anno fortunâ
belli regiis partibus in-
ſenſâ magnus honora-
torum Exulum numerus
Pariſios confluxerat, in-
terque illos *Princeps Wal-*
liæ, nunc Rex optimus,
Carolus

Carolus secundus. Hobbius

itaque magnâ famæ celebritate tum apud suos tum exteros florentissimus, a Magnatibus quibusdam Principi commendatus est, ut Mathematicam ipsi prælegeret. Quo munere magno cum iudicio perfunctus, eam Matheseos cognitionem impressit, quam hodiè in tanto Principe admirantur omnes, adeoque placuit, ut apud ipsum regnis hæreditariis restitutum maximâ semper floruerit

rit gratiâ, annuo etiam honorario ornatus. Illo tempore *Samuel Sorbierius* M. D. doctissimi *Samuelis Petiti* nepos in *Hollandiam* profecturus, exemplar Libri *de Cive* ultima authoris manu limatum impetraverat, quem inde *Gassendus* & *Mersennus* missis duobus Epistoliis, laudabant, & boni publici causâ ut typis optimis committeret, incitabant; quæ hîc loci interferere non abs re alienum judico.

Gassen-

Gassendi EPISTOLA.

Per-erudito ac per-amico Viro

SAMUELI SORBERIO

Petrus Gassendus S.

QUod Epistolium
ad me *Caletō* vela
mox factururus,
dedisti, accepi. Nihil
opus fuit excusare,
quod Vale coram non
dixeris; nam præclarus
noster *Martellus* fat de-
claravit,

claravit, quàm improvīsa discedendi occasio fuerit, & quam requīseris me tamen, utcunque non adfuerim domi. Quod addis tamen potuisse te ante discessum extorquere ab Eximio illo *Hobbeo*, id exemplum Libri *de Cive*, cui ipse manu propriâ marginales notas apposuit, ut cum istûc, ubi te voleo incolumem, perverneris, edi iteratò procūres, id summopere delectavit. Videlicet, tam pauca fuere excusa

K

libri

libri exemplaria, ut illa
sui sitim potius fecerint,
quam expleverint; si-
quidem innumeros vi-
deo, qui librum arden-
ter, sed frustra requi-
rant. Et Liber certè
est non vulgaris, dig-
núsque, qui omnium,
qui altiora sapiunt, ma-
nibus teratur; neque
(si illa seposuero, quæ
Religionem, in qua su-
mus *ἡμετέροισι*, adtinent) scri-
ptorem agnosco, qui
argumentum scrutetur,
quam ille, profundius.
Utinam vero, cætera e-
tiam,

tiam, quæ ille versavit,
perinde extorfisses !
quippe ex ipsis in lucem
prolatis summè beâsses
nationem totam Philo-
sophantium solidè; cùm
ego quidem neminem
norim, qui sit inter Phi-
losophandum magis a
præjudicio liber, quiq;
penitius, quicquid re-
rum edisseruit, intro-
spiciat. Enimvero tu
virum satis nôsti; fru-
strâque foret si quid
præterea in commen-
dationem ejus addere-
tur. Vale, & amicos

72 *Vitæ* H O B B I A N Æ
optimos saluta, impri-
misque *Curcellium, Heere-*
boordium, Bornium, & alios.
Parisiis iv Calend. Maii.
CIO IDC XLVI.

EPISTOLA Mersenni.

Eruditissimo Viro

Sam. Sorberio Doctori Medico S D.

Marinus Mersennus M.

EN audio, doctissi-
me *Sorberi*, tecum
illud egregium opus *de*
Cive

Cive Incomparabilis viri
D. Hobbii te *Hagam Comitæ*,
hoc est ingentem the-
saurum literarium tu-
lisse, novis auctum co-
gitationibus, quæ sin-
gulis difficultatibus sa-
tisfacientes, planum iter
exhibeant. Vide igitur
ut quis egregius Typo-
graphus librum illum
aureum gemmis auctum
& ornatum, in lucem
edat, neque diutius pa-
tiaris eum a nobis desi-
derari. Sed & Autho-
rem pro viribus urgeas,
ne totum corpus Phi-
loso-

losophicum, quod mente premit, & calamo explicat, deinceps arcâ (nobis fatali) concludat, ne tandem nos ad authoritatem Regiam provocare cogat, quâ ipsius arcam invidam effringamus. Quantâ autem voluptate a nobis afficeris, quando vide-
 ris nobilem illam Philosophiam, non minus quam *Euclidis* elementa demonstrari? Quàm libentur illi tuæ ἑποχῇ & Scepticis næniis renunciaturus es, cum Dogmati-

gmaticam firmissimis in-
nixam fulcris fateri co-
geris. Vale. Ubi vero
D. Rivetum, ubi *Hugeniunt*
Mirabilem virum vide-
ris, millies eos meo no-
mine salutes velim, mé-
que tui credas memo-
rem & obsequentem.

Aureliæ xxv April.

CIO IOC XLVI.

Prodiit autem Liber
de Cive typis *Elsevirianis*
anno 1647, annoq; infe-
quente dicti *Sorbierii* o-
perâ Gallicè versus, ex
eâdem

76 *Vitæ* H O B B I A N Æ

eâdem officinâ prodiit

anno 1649,

Vid. lettres & dis-
cours. de Sorbiere,
a p. 212. ad 232.

Cornificio Ule-
feldio Magno

Danicæ militiæ Ma-
gistro dicatus, addito e-
tiam præloquio, in quo
& laus Authoris & li-
bri dignitas exponun-
tur.

Interea indefessum
Philosophi nostri studiorum
cursum infœlix casus
interrupit ; ex impro-
viso febre correptus
est acutissimâ, quæ in
tantum invaluit, ut re-
mediis frustra adhibitis
natu-

naturâ morbi violentiæ succumbente , extremum penè spiritum acturus videretur. Tunc autem cùm non amplius cuiquam relictus est fucum faciendi locus, eo momento se Religioni patriis legibus stabilitæ addictissimum ostendit, & precibus juxta *Ecclesiæ Anglicanæ* ritus præmissis, supremum Viaticum recepit. Nihilominus præter omnium spem fausto Numine convaluit.

Ineunte anno 1650

L

G^u-

Gulielmus Davenantius eques Auratus, Poëta Laureatus, Poëmatis Heroici *Gondibertiadis* nomine insigniti anno proximo *Londini* prodituri, præfationem *Parisiis* edidit; in qua de Poëseos, Heroicæ præsertim, naturâ ingeniosissimè disseruit, & totum opus *Hobbiani* iudicii censuræ submisit. *Hobbius* autem Amici postulatis responso satisfecit, & quid de Nobili illo Poëmate sentiret, exposuit, nec non ulterius de Poë-

Poëmatis ratione in genere, & specialiùs de Heroico , ratiocinatus est, supra vulgares literatorum notiones.

Eodem anno publicatum est opus ejus sermone patrio *De Natura Humanâ*, præfante (uti famâ accepi) summi ingenii ac judicii Viro *Setho Wardo*, tunc Astronomiæ Professore *Saviliano*, nunc Episcopo *Sarisburyensi*, & elegantissimis Iambicis adornante *Radulpho Bathurst*, tunc Magistro artium Colle-

gii Trinitatis Oxon. nunc
Decano Bathoniensi. Sicut
etiam anno vertente,
liber de *Corpore Politico*
Londini impressus est.

Anno 1651 Prodiit
scriptum nomine *Leviathan*
(per stupendum
illud animal designatur
corpus Politicum) liber
per *Europam* celeberrimus;
scriptis interim
contrariis vexatissimus;
quem nonnulli quasi
insolitum Politices mi-
raculum venerantur;
alii interim quasi mon-
strum horrendum, in-
forme

forme, omni rationis lumine destitutum, fugiunt & detestantur. Fruatur quisque suo per me sensu licet; mihi, nec alienam Philosophandi libertatem circumscribere, neque propriam prodere, animus est.

Missis autem in *Galliam* nonnullis *Leviathanis* exemplaribus, Theologi Anglicani qui circa Regem erant, ob quædam eo in opere Paradoxa, *Hobbium* tanquam partibus Regiis minus addictum,

dictum, tum ut novarum impiarumque in religione opinionum Authorem criminabantur. Valuerunt apud *Regem* Pientissimum calumniæ Religionis specie larvatæ, & prævalentibus adversariis ne ad *Regem* aut domum *Regiam* accederet mandato cautum est.

Hoc tanto præsidio orbatus *Hobbius*, Romanæ Ecclesiæ, Spiritualis Monarchiæ satellitum metu correptus est, quorum odium implacabile

cabile sese merito incurrisse senserat, ob detectas in *Leviathane* Ecclesiasticorum technas, regni tenebrarum dolos, & *Pontificis Romani* potestatem malis artibus occupatam, quâ in civilis Potestatis jura involando, quâ simplici ac imperitæ plebeculæ sanctis præstigiis illudendo; quare *Parisis* seminus tutum judicans, mediâ Hyemis tempestate aufugiens, in patriam se contulit; cujus itineris molestiis fatigatus

84 *Vitæ* H O B B I A N Æ

tigatus, jam senex plus quam sexagenarius, diuturnam stomachi ægritudinem contraxit; adhibitis nihilominus debitis medicinæ auxiliis, pristinam tandem valetudinem recuperavit.

Annum 1652 *Londini* insumpsit, urbe celebri & copiosa, liberalissimis studiis eruditissimisque hominibus affluente, quorum assiduâ consuetudine & quotidianis colloquiis fruebatur. Inter quos eminebant *Gulielmus Harveyus* M D. *Caroli*

Caroli primi Medicus primarius, *circularis sanguinis motus* Inventor, qui & postea moriens, anno 1657, (ætat. 80) in amicitiae testimonium, aliquot librarum Anglicarum summam ipsi testamento legavit. *Joannes Seldenus* J C Polyhistor, Antiquitatis, historiæ & linguarum Orientalium cognitione celeberrimus: *Jo. Vaughan* J C postea in Banco Communium Placitorum supremus Angliæ Justitiarius; *Abrahamus*
M Com-

Comleius, vir omnibus numeris Poëticis, quod veterum nulli contigit, perfectissimus, qui etiam *Hobbium* immortalis carmine *Pindarico* celebravit: Nec omittere fas est *Carolus Scarburgium* M D. Mathematices cognitione, & Medicinæ praxi clarissimum.

Anno 1653 in *Devonensium* comitum familiam, securum studiorum asylum revocatus, animum penitus applicuit absolvendæ Philosophiæ de corpore, in quâ
Phy-

Phyſices elementa exponuntur. Illam Philoſophiæ partem primam animo designaverat ; ſed ob civile bellum intervenientes , de *Imperii & debitâ Civium obedientia* quæſtiones, Politices, partis alioquin ultimæ , cæteris dilatis, priùs maturandæ abſolvendæque, in cauſâ fuerunt.

Tandem autem ad umbilicum perductus liber *de Corpore* prodiit Latinè 1655. & proximo anno vernaculè , una

88 *Vitæ Hobbianæ*
cum *sex Lectionibus* ad Pro-
fessores Mathematicæ
Savilianos.

Illo tempore Clarissi-
mus *Wallisius* in Acade-
miâ Oxoniensi Geome-
triæ professor *Savilia-
nus*, edito *Elencho Geome-
triæ Hobbianæ*, Diuturni
illius belli Mathematici
classicum cecinit, quod
acerrimo Marte, adhi-
bitis quadrâ & circino,
intervolantibus non-
nunquam acutissimis
convitiorum telis, u-
trinque gestum, vicien-
nium & amplius perdu-
ravit,

ravit, nec nisi tandem
Hobbianâ morte conqui-
evit.

Circa idem tempus
Hobbius cum *Jo. Bramballo*,
tunc Episcopo *Derriensi*,
postea Archiepiscopo
Armacano, & totius *Hiber-*
niæ Primate, certamen
exercuit literarium, de
Libertate & Neceſſitate acti-
onum humanarum; Li-
belli utrinque conscri-
pti sunt varii, de quibus
alibi plenius.

Anno 1658. in lucem
emissus est liber *de homine*,
qui est Philosophiæ ejus
pars

pars secunda, quæ circa facultates affectûsq; humanos, imaginationem, memoriam, intellectum, ratiocinationem, appetitum, voluntatem, bonum, malum, honestum, turpe, aliâque ejus generis occupatur.

Anno illo mirabili 1660. Summo Numine Britannicæ Gentis infortunia miserante, depulsis Rebellionum furis, & profligatâ sævissimâ illâ Tyrannide, quæ sub *Religionis & Boni Publici* larvâ, in vitas fortunâsq;

naſque omnium impu-
nè graſſabatur ; poſt
complurium annorum
exilium, Regnis ſuis re-
ſtitutus eſt Sereniſſimus
Princeps, C A R O L U S
S E C U N D U S; Quod ſi-
cut Bonis omnibus ſum-
mam attulit lætitiæ ma-
teriam, ita *Hobbium*, qui
Regias partes pro virili
ſemper ſuſtinuerat, in-
credibili gaudio affecit.
Ingenti itaq; deſiderio
optimi Principis aſpectu
fruendi excitat⁹, relicto
rure, ubi tunc temporis
degit, *Londinum* advola-
vit,

vit, ubi quam votis tantopere expetiit foelicitatem, *Casus* inopinatus ipsi ultrò detulit. *Rex* enim ædes *Sarisburyenses*, in quibus tunc cum *Patrono* moratus est *Hobbius*, curru prætervectus, illum fortè conspicatus ad se accersi iussit; manum osculandam præbuit, de valetudine ac rebus suis sciscitari dignatus est; ipso interim favorem Regium, quo par est, cultu & obsequio excipiente. Non multò pòst, *Samuele Coopero*
 Pictore

Pictore Excellentissimo
Regem Admirandi Peni-
cilli ductu ad vivum ex-
primente, ejus operâ ad
secretiorem cum *Rege*
congressum admissus
est; Qui colloquio ipsi-
us non minùs prudenti,
quam faceto plurimùm
oblectatus, de pristinâ
apud se gratiâ securum
reddidit, & facillimos
semper in posterum a-
ditus pro summâ beni-
gnitate concessit.

Sub illud tempus, CA-
ROLI secundi auspiciis,
fundata est *Societas Regia*

N

Lon-

Londinensis promovendæ
Philosophiæ Naturalis
causâ ; de cujus Insti-
tuto honorificè sensit
Hobbius, ita ut veram Phi-
losophiam relictis *Aca-*
demiis Londinum transmi-
grâsse affirmaret ; illud
tamen improbare visus
est, quod de generali
motûs doctrinâ exco-
lendâ minùs solliciti, *Pro-*
letariis Experimentorum Mi-
nutiis se addicerint ni-
mis ; sæpenumerò di-
cere solitus, Si ex multi-
fariâ Experimentorum
farragine congestâ Phi-
loso-

losophi titulus exurgeret; nihil obstare, quo minùs Mulierculæ, Olistores, Pharmacopœi & Ciniflones Chymici in Philosophorum album referrentur.

Tunc etiam *Hobbius* Mathematicæ ulterius provehendæ studium impensè intendit; Geometriam ab ipsis fundamentis restituere aggressus; in quâ Naturam quantitatis, lineæ, anguli, Rationis seu Proportionis, se primum detexisse, in ani-

mum induxit; prætere-
 rea Admiranda illa Pro-
 blemata, ad quæ frustrâ
 hâctenus Geometræ a-
 spiraverant, (fastigium
 totius Geometriæ altif-
 simum) Circulo æqua-
 lem exhibere Quadra-
 tum; Cubum Cubidu-
 plum constituere; da-
 tum Circuli arcum juxta
 datam rationem disper-
 tiri; Rectam lineam Pa-
 rabolicæ æqualem in-
 venire; sese præstitisse,
 & maximâ cum eviden-
 tiâ demonstrâsse, refra-
 gantibus licet universis
 Mathe-

Mathematicorum calculis, sibi obfirmatè persuasit.

Ab Arithmetica autem Speciosa tanquam blandâ ingeniorum seductrice prorsus abhorruit; veritus ne illius operâ, ab antiquâ construendi & demonstrandi elegantia, cujus auxiliis *Euclides, Apollonius, Archimedes, Pappus*, aliique e Veteribus summi artifices *Matheseos* Pomœria tam foeliciter protulerant, doctorum animi paulatim avocarentur.

Anno

Anno 1664 ab Amico quodam, qui πολιτικός ε-
 jus ingenium expolien-
 dis Rei-publicæ legibus
 summè accommodatum
 judicavit, ad legum No-
 strarum studium impul-
 sus est ; causatus licèt
 ætatem jam grandiore,
 & materiæ tam incultæ,
 tantisque difficultati-
 bus implexæ, vix suffe-
 cturam. Usque adeò
 tamen perspicacissimæ
 mentis acies rerum in-
 teriora penetravit, ut
 de *Legibus Anglicanis* com-
 mentarium scriberet
 doctif-

doctissimis Jctis in pretio habitum, qui adhuc Manuscriptus asservatur.

Jam verò cum in infinitâ pene materiarum sylvâ sese hâctenus versatum fuisse perpendisset, veritus ne, quæ olim seorsum prodierant opera, velut *Sibyllæ* folia, passim dispersa volitarent; scripta sua in unum compingendi desiderio ferebatur. Quare versis in Latinum quæ sibi commoda videbantur; præsertim famigerato

100 *Vitæ H O B B I A N Æ*
gerato *Leviathane*, quē
adjectâ appendice au-
ctiorem fecit; Univer-
sa fimul Prælo cōmit-
tere animo destinavit.
Cum autem ab illis qui
tunc Prælo Imperabant,
apud *Londinenses, Oxonien-*
ses, aut Cantabrigienses, ty-
porum licentia impe-
trari non poterat, desti-
nato nihilominus pro-
posito obnixè intentus,
opera sua *Amstelodami* im-
primenda tradidit *Joanni*
Blauvio, viro optimo, &
rei literariæ promoven-
dæ studiosissimo; cujus
in-

industriâ factum, ut anno 1668 Pulcherrimis typis expressa in publicum prodierint. Quæ etiam non multò post in Bibliothecam Aulæ *Magdalenensis*, cujus olim Alumnus fuerat, in grati animi testimonium, submisit.

Interea, *Hobbins* magnâ ingenii gloriâ celebris, ab universis summo honore afficiebatur, atque illum non solum colebant, qui aliquid in Philosophiâ percipere atque audire studebant,

O verum

verum etiam si qui fortè
simulabant. Omnes
passim aut genere aut
literaturâ Nobiles, qui
aliquid de ingeniis po-
terant judicare, illum
cognitione atque ami-
citiâ suâ dignum existi-
mabant. Exterorum
Doctissimus quisq; qui
Angliam nostram invise-
ret, ad ipsum quasi
Philosophiæ quoddam
Oraculum proficisceba-
tur: Quin etiam Legati
atq; Principes tanquam
ad singulare Gentis No-
stræ Ornamentum con-
fluebant. An-

Anno 1669 *Cosmus Me-*
diceus, *Ferdinandi* secundi fi-
 lius, *Etruriæ* Princeps, tan-
 ti Philosophi famâ per-
 motus, illum sæpiùs con-
 venire dignatus est ;
 & insignem scientiam
 quàm plurimùm admi-
 ratus, Iconem ejus &
 libros universos, inter
 rarissima Bibliothecæ
Medicæ *Κεφάλια* reponen-
 dos, domum secum de-
 portavit.

Tunc etiam in *Acade-*
miæ aliquantùm obtinere
 cœpit *Philosophia Hob-*
biana, & *Juventus Aca-*
 O 2 de-

104 *Vitæ Hobbianæ*
demica in publicis
Scholarum velitationi-
bus, Opiniones *Hobbianas*
haud rarò defendere
solita est. Inter alios
Daniel Scargil Artium Bac-
calaureus, & Collegii
Corporis Christi in Acade-
miâ *Cantabrigiensi* Soci-
us, vir fervidi, & præco-
cis ingenii, & vitæ paulò
solutioris, Theses quas-
dam incautius forsan, &
nimiâ cum acrimoniâ
propugnavit. Illæ au-
tem, prout typis Aca-
demiæ publicis expressæ
habentur, hujusmodi er-
rant.

Jus

Jus Domini fundatur in Potentiâ.

Justitia Moralis pendet a Civilibus Institutis.

Scriptura Sacra in Legem sancitur solummodo ex auctoritate Magistratus.

Supremi Magistratus jussis, etsi Legibus Divinis quæ de moribus latæ sunt, contrariis, obtemperare oportet.

Quibus aliam, (quod suspicari licet) Invidiæ augendæ gratiâ attexerunt boni Censores, quam pro Thesi Philosophicâ sumat, qui volet,

let, si quis aded cæcus
est :

Quodd Gloriosum erat, *Atheus*
esse & cenferi.

Ista autem Positio ex
consequentia dicti cu-
jusdam trahi dicitur,
quod gloriaretur, se
Hobbii discipulum atque
Atheum esse: vocabulis
a Censoribus ita odiosè
dispositis, tanquam i-
dem sonarent *Hobbianus*
atq; *Atheus*.

Theologi autem, qui in
Academiis semper regnant,
quiq; in Rem suam aut
Com-

Commoda peccantibus
 haud facile ignoscunt,
 illum pro Senatu Aca-
 demico, qui etiam ex i-
 psis præcipuè conflatur,
 gravissimorum crimi-
 num postulant. Quare
 summâ cum vehemen-
 tiâ increpitus, Magistra-
 tûs Academici authori-
 tate Carceri inclusus est;
 postea Gradu privatus,
 Sodalitate exutus, Aca-
 demiâ expulsus, Prius
 tamen summâ cum ig-
 nominiâ & dedecore co-
 actus est pro Concione
 in Templo Publico,
 The-

Theses suas tanquam
 sibi a *Plutone* submissas,
 ad *Stygem* damnare;
 Easque erga Summum
 Numen Impias, omniq;
 humanæ societari per-
 niciosissimas, pronunci-
 are.

Sic acta est isthæc
 Tragœdiola; *Hobbius* au-
 tem nominis sui existi-
 mationem injustis ca-
 lumniis læsam facile sen-
 tiens; dogmatis suis
 tùm in sequiorem sen-
 sum detortis, tùm etiam
 turpiter & cum oppro-
 brio damnatis, ipsoque
 tan-

tanquam *Atheorum* Antefignano Publicè descripto, per literas ad amicos de injuriâ graviter conquestus est, sed incassum, cùm id temporis vindicias suas publico dare ipsi liberum non esset.

Anno 1670 *Antonius a Wood*, Collegii *Mertonensis* Socius, vir Doctissimus, Historiam & Antiquitates *Oxonienfis* Academiæ, in quibus per decennium & amplius, admirandâ cum industriâ laboraverat, tandem absolvit.

110 *Vitæ* H O B B I A N Æ
solvit. Opus illud An-
glicè conscriptum du-
obus Voluminibus com-
plexus est, quorum
prius res in Academiâ
gestas ab ipso ortu ad
nostra usque tempora,
recenset; in altero
Collegiorum Fundato-
res Mæcenatésque & Il-
lustrium virorum Elo-
gia continentur. Placuit autem Summis in
Academia Viris ut ex-
teriorum in gratiam *La-
tio* donaretur, Studiosis
nonnullis ad hanc ope-
ram delectis, qui tamen
in

in Cogitatis suis vertendis Authori non fecerunt satis. Multo autem minùs aliâ in re ipsi satisfactum est ; cujus historia licèt prolixior paulò , veritatis tamen historicæ curiosis , fortasse non injucunda.

Ædis Christi *Decanus* ,
nunc *Episcopus Oxoniensis* ,
(quem honoris causâ
nomino) quum & o-
peris vertendi , & ty-
porum sumptûs maxi-
mam partem , propriis
impensis sustentaret , e-
am sibi licentiam adse-
ruit,

P 2

112 *Vitæ* HOBBIANÆ
ruit, ut quæ suo adli-
berent animo, etsi ab
Authoris mente aliena,
passim interfereret ;
multa autem, quæ ipsi
pro affectu suo, & Par-
tium studio displice-
rent, expurgaret. Ob
isthoc factum incredi-
bili dolore affectus est
Author, & contamina-
tam Historiæ fidem gra-
vissimè conquestus, ni-
hil interim Remedii im-
petravit.

Præ aliis autem ma-
culis, quibus a Censoriâ
manu deturpata est ce-
lebris

lebris illa doctorum virorum historia literaria, pessimè deformatum est Elogium *Hobbianum*, deductis quæ ab Authore adscriptæ sunt Laudibus, earumque in locum Vituperiis substitutis. Rem ipsam verò simpliciter exponere constitui, tum ut *Hobbio* Debitus constet Honos, tum Authori, quoad fieri poterit, Jus suum in integrum restituatur.

Ex

114 *Vitæ* H O B B I A N Æ

*Ex Historia & Antiquitatibus
Universitatis Oxoniensis.*

Edit. Oxon. 1674. lib. 2. p. 376.
& 377.

Thomas Hobbius, vulgò Hobbes,
Westportæ in Malmesburia
Oppido Mercatorio Wiltonienses
inter, natus quinto Aprilis anno
1588. Literis Latinis & Græcis
initatus, in hanc* aulam admissus
est anno 1603. ubi operam im-
pendens studiis Philosophicis, ad-
missus fuit ad lectionem cujusli-
bet libri Logices 5 Feb. 1607.
Post quem gradum quadragesim-
alibus determinationibus com-
pletum, in clientelam simul & fa-
miliam D. Gulielmi Cavendish Ba-
ronis de Hardwick, Comitibus postea

* Aul. Magd.

Devoniensis, ex commendatione
aulæ Principalis vocatus est. A-
pud hunc virum nobilem, cum in-
genio *acri* (a) & industrio, nec
tamen injucundo, non levem
gratiam iniisset, ab eodem habitus
est dignus, ut filio natu maximo
in externas regiones proficiscenti
latus tegeret. In *Galliam* ergo,
& inde in *Italiam* transiens, non
mediocrem istarum regionum sive
linguarum, sive homines morésque
respicias cognitionem reportavit.
Non immemor interim Græcæ &
Latinæ Linguæ, quas juvenis hau-
serat, peritiam, horis successivis re-
novandi, & augendi, Logices &
Philosophiæ Peripateticæ haud
usque adeò curiosus, quas negligi
passim, & præteriri tanquam Scho-
larum frivola a *Viris Cordatis* (b)

(a) *Quod pro Sobrio supposuit Decanus.*

(b) *Hæc ab Eodem deleta.*

III 6 *Vitæ* H O B B I A N Æ

præ se ferebat. In patriam rever-
sus, Poetas & Historicos Latinos
diligenter relegit, adhibitis etiam
Grammaticorum celebrium com-
mentariis, non ut floridè, sed ut
Latinè posset scribere, & vim ver-
borum cogitatis congruentem in-
venire. Inter Historicos Græcos
Thucydidem præ cæteris dilexit, &
vacuis horis, in Sermonem Angli-
cum paulatim conversum, cum
multa laude anno 1628 in pub-
licum edidit, eo fine ut ineptiæ
Democraticorum *Atheniensium* no-
stris hominibus patefierent. Eo-
dem anno cum Comes *Devoni-
ensis* diem suum obiisset, cui per
viginti annos Clientis familiaris ad-
hæserat, in *Galliam* iterum abiit,
filii D. *Gervasii Clifton* Equitis,
curam peragens. In qua pere-
grinatione, *Euclidem* primum in-
spexit, methodo ejus, non tam ob

The-

Theoremata, quam ob artem ratiocinandi, delectatus. An. 1631. à Comitissâ *Devonia* revocatus est, ut filio ejus, qui tredecennis erat, Præceptoris munere fungeretur: Quod cum post triennium perfecisset, cum eodem in *Galliam* & *Italiam*, & viæ & vitæ dux peregrinatus est. Dum moraretur *Parisiis*, principia Scientiæ Naturalis investigare cœpit. Cum verò hæc in naturâ & varietate motuum contineantur, quæsitum imprimis, qualis motus is esse posset, qui efficit sensationem, intellectum, phantasmata, aliâsque proprietates Animalium; cogitatis suis, cum *Marino Mersenno*, Ordinis Minimorum, in omni genere Philosophiæ versatissimè, *Viròque Optimo* (c) quotidie communicatis. An. Dom. 1638. cum Pupillo suo (nunc Pa-

(c) Hoc ab Eodem etiam deletum.

Q

trono)

trono) in *Angliam* reversus, in ejus familiâ convixit, instituto interim cum *Mersenno* prædicto, de rebus naturalibus, Epistolari commercio. Interea *Scoti*, depulsis Episcopis, sumserunt Arma contra Regem, faventibus etiam *Ministris* illis, qui vocari solent *Presbyteriani*. Itaque convocatum est in *Angliâ* Parliamentum illud notissimum, quod inchoabatur 3 Nov. 1640. Ex iis quæ in Parlamento tribus quatuorve diebus primis consulta videbat, Bellum civile ingruere, & tantum non adesse sentiens, retulit se rursus in *Galliam*, scientiarum studio *Parisiis* tutius vacaturus, cum *Mersenno*, *Gassendo*, aliisque viris egregiis, propter eruditionem, & vim in ratiocinando celeberrimis. Cum jam *Parisiis* ageret, libellum scripsit *rebus permiscendis natum*(d)

(d) *Hæc ab Eodem interposita.*

De

De Cize, quem postea revisit & auxit; quo quasi tempore, prævalentibus *Parlamentariis* multi eorum qui *Partes Regias* sequuti erant, & in illis Princeps *Wallia* (qui nunc regnat) *Parisiis* confluxerunt. Statuerat circa idem tempus, hortatu amici cujusdam Nobilis *Occitani* migrare in *Occitaniam*, & præmiserat jam quæ sibi necessaria erant; sed commendatus Principi ut *Elementa Mathematica* illi prælegeret, substitit *Parisiis*. Quod ab hoc munere temporis habuit vacuum, consumpsit in scribendo librum *Monstrosissimum*, qui nunc non solum in *Anglia*, sed in vicinis gentibus publico damno notissimus est (e), nomine *Leviathan*, quem etiam in *Anglia* edendum curavit, ipse manens adhuc *Parisiis*, annum agens 63. Ali-

(e) *Hec ab Eodem interposita.*

Q. 2

quan-

quanto post, in Patriam, inibique
in ædes discipuli quondam sui,
nunc Comitis honoratissimi *Devo-*
niensis invitatus, ibi absolvit Li-
bros duos, *De Corpore*, & *De Ho-*
mine, quos publicavit. *Publicati*
& alii, in re præsertim Mathemati-
câ, cui Musis reclamantibus Paral-
ogismorum perpetuus artifex operam
infelicissimam addixit (f).

Vir sane de quo (inter tot prospe-
ræ & adversæ famæ, quæ de eo spar-
guntur, hominum Sermone) hoc ve-
rissimè pronuntiare fas est; animum
ipsi obtigisse, uti omnis scientiæ capa-
cissimum & insertum, ita divitiarum,
seculi & invidiæ negligentissimum;
erga cognatos & alios pium & be-
neficum. Inter eos, quibuscum
vixit, hilarem & apertum, & Ser-
mone libero. Apud Exteros in summâ
semper veneratione habitum, &c. (g)

(f) *Hæc ab Eodem inserta.*

(g) *Hæc & alia permulta ex Authoris MS. ex-*
punxit Decanus.

Hæc

Hæc pro Imperio agente *Decano*, *Antonius a Wood* Rem ægre ferens veniam solummodò obtinere potuit, *Hobbium* de eo quod factum erat, certiozem faciendi, ne in libro sub nomine suo prodeunte, *Hobbius* se notatum sentiens in ipsum postea durius animadverteret.

Hobbius verò tanquam indignâ affectus injuriâ, (quod magnis semper animis à naturâ insitum fuit, ut optimus quisque maximè gloriæ studio

dio duceretur) sese debito laudis præconio, unicâ virtutis mercede, spoliatum, & per summam Injustitiam, Nomi- ni suo insignem ad po- steros inultam contu- meliam, non dissimula- vit. Ad Regiam etiam Majestatem suam detu- lit querimoniam, quæ ipsi liberam contra Ad- versariorum Calumnias sui defensionem, pro so- litâ Clementiâ indulgit. Quare Epistolam Apo- logeticam ad *Antonium a Wood* datam, circa Co- mitia

mitia *Oxonienſia* Anni 1674
publicavit, quæ in hunc
modum ſe habuit.

EPISTOLA

Thomæ Hobbes Malmesburienſis

A D

ANTONIUM a WOOD

Authorem Hiſtoriæ & Antiquitatum
Univerſitatis OXONIENSIS.

Inferenda ad pag. 444, 445. lib. 2.
ejuſdem Hiſtoriæ.

E Ruditiſſime Do-
mine, mihiſque
Amiciſſime, in-
dicavit Mihi Amicus
Noſter communis *J. A.*
eâ

124 *Vitæ* H O B B I A N Æ
eâ quæ in Libro Tuo de
Antiquitatibus Academiae Ox-
oniensis addidit & dele-
vit Doctor Johannes Fell De-
canus *Ædis-Christi* in eâ
parte, quæ est de *Vitâ*
meâ. Nimirum, ubi Mihi
Tu Ingenium attribuis
Sobrium, Ille, delet *So-*
brio, substituit *Acri*. Quod
quidem Ille Animo Ma-
levolo pro Convicio po-
suit. Convicium tamen
non est, & facile ferri
potest.

Rursus, ubi Tu *Mari-*
num Mersennum appellas
Virum Optimum; Ille, ne-
scio

scio quâ Invidiâ, verba illa delevit. Sed Contumelia ista non ad Me pertinet.

Tertiò, ubi Tu scripseras, *Libellum scripsit de Cive*, interposuit Ille inter *Libellum & de Cive*, rebus permiscendis natum; ut esset, *libellum scripsit, rebus permiscendis natum, de Cive*; quod ita manifestè falsum est, ut eorum qui temporis illius notitiam quantumcunque habuerint, nemo Illum aut ignorantiae aut malitiae non

R fit

fit condemnaturus. Liber enim ille editus est, Anno Domini 1642, quo tempore Bellum Civile per Angliam gereretur, ita ut Res tunc permistæ permisceri ab illo Libro non potuerint.

Quartò, ubi Tu de Libro meo *Leviathan* scripsisti, primò, quod esset *Vicinis gentibus notissimus*, interposuit Ille, *Publico damno*, ut esset *Vicinis gentibus publico damno notissimus*. Deinde, ubi Tu scripseras, *scripsit Librum*, interposuit Ille, *Monstrosissimum*.
Magna

Magna quidem fuisset hæc injuria, si Ille aut Doctrinarum Judex idoneus, aut insigni aliqua eruditione domi vel foris notus esset.

Quintò, quæ Tu de moribus meis, de famâ apud exteros, de beneficiis in Me Regiis, &c. tum verè, tum honorificè scripseras, delevit omnia. Et hæc quidem magna Tibi facta est injuria; quæ tamen aliqui nocitura Mihi non est: (fama enim mea, qualiscunque est, jam-

dudum pennata evolavit irrevocabilis) fed Sibi, Academiæ, etiam Generi Humano. Sibi, propter turpitudinem. Eft enim etiam in Inimicitiiis exercendis aliud alio inhonestius. Itaq; Inimicitia quidem injurias aliquando extenuant. Nam injuriæ apertæ Authorem fuum ostendunt , fed furtivæ quemlibet potius alium, etiam amicum, discrimini objiciunt. Academiæ , propter eam quam Inimicus habet in
Aca-

Academiâ Authorita-
tem. Generi denique
humano, eo quod cum
cognitum fit, tantum
eſſe hominibus in alie-
nas Historias Potestatis,
nulla non Historia ſu-
ſpecta erit. Poſtremò,
quod præter ſententiam
Tuam de *Operibus meis Ge-
ometricis* addidit aut dele-
vit (cum qui hominem
norint, non à Suâ ipſius
cognitione, ſed fide a-
lienâ locutum eſſe ſci-
unt; & qui non norint,
nomen Ejus inter Ma-
thematicos aliòſve Eru-
ditos

ditos nunquam audiverunt) movebit neminem. Nulla ergo causa est ut publicè cum Eo litigem. Neque si esset, facerem. Scio apud omnes gentes, ex ipsa Civitatum natura, Civibus singulis datam esse Actionem Injuriarum (Anglicè *An Action of the Case*). Dic ergo quis Actor, quis Reus, quis Judex, quæ erit injuriæ compensatio ? Si Actor Ego sum, Reus Tu solus eris, qui Libri hujus Author es. Potes quidem

dem Actor esse Tu, Re-
us ergo erit *Decanus Aedis-*
Christi, cujus arbitrio
(propter sumptus) E-
ditionem, nimia boni-
tate Tuâ permifisti. Fac
autem Actorem esse Me,
& Illum Reum, etiam
Injuriae damnatum; quis
erit Damni aestimator?
Nonne Duodecim Viri,
Jurati quidem & Lega-
les (adde etiam) Boni?
Attamen inter Damna
(nisi quæ pecuniâ æsti-
mari solent) verba non
numerant. Nam Scho-
larium jurgia inter res
serias

132 *Vitæ* HOBBIANÆ
ferias rarò habent. Ita-
taque scripto publico
ulteriùs non conten-
dam. Testimonia qui-
dem Amicorum amo.
Convicia Inimicorum
parvipendo. Ex *An-
tiquitatibus Oxoniensibus* no-
men Meum (si li-
bet) omninò expungant,
laudabor tamen à ma-
ximâ parte Academico-
rum qui nunc sunt, ma-
gisque (opinor) ab iis
qui erunt. Prætereà
Homini Seni Offensa-
rum venia utilior est,
quàm ultio. Tibi vero,
fi

fi tanti est, existimationem Tuam & Veritatem Historiæ vindicare, non tantum licet, sed etiam laudabile est. Et siquidem ita Tibi expedire visum fuerit, poteris Epistolam hanc Meam quibuscum voveris communicare. Si quod aliud consilium in hanc rem invenero, antequam hæ literæ Tabulario Tibi perferendæ committantur, inclusum habebis ipsis literis. Vale.

Londini Apr. 20.

1674.

Tuus

THO. HOBBS.
S De-

Decanus autem *Hobbii* factum Stomachatus, anteactorum interim immemor, *Antonium* à *Wood* acribus compellat verbis, tanquam Malâ Fide secum agentem, qui Ipso inscio clanculam rerum notitiam *Hobbio* suggesserat, quin & acerbiori sermone in *Hobbium* invec-tus est; Non decere scilicet Senem jam Capularem, atque alterum in *Charontis* cymbâ pedem habentem, de doctrinæ famâ &

& controversiis literariis sollicitum esse; Animæ potiùs Saluti consuleret, & de iis quæ ad faciliorem in Beatorum Sedes ingressum conferrent, cogitaret. Quum porrò ad Colophonem Oxoniensis historiæ vacaret folium, ut publicâ etiam reprehensione *Hobbium* corripere, sequentem adjecit Epistolam.

EDITOR.
LECTORI.

PRodiit nuper Charta Famosa, quæ *Epistola Thomæ Hobbes Malmesburiensis, ad Authorem Historiæ & Antiquitatem Universitatis Oxoniensis* esse dicitur, & *inserenda ad pag. 444, 445. in lib. 2.* Nè autem incauto Lectori fucus exinde fiat, paucis monendum eum duximus conviciorum farcinam hanc ad librum præ-

prædictum minimè pertinere ; porrò nullam idoneam subesse causam, cur *Irritabile illud & Vanissimum Malmesburiense Animal* adversus Historiæ prædictæ Editorem inveheretur. Res tota sic se habet. Magnificum *Hobbefio* Elogium adornavit, aut, quod vero propius, ab *Hobbefio* ipsi sibi adornatum, huc transmisit quidam Dominus J. A. eum in finem ut operi huic inferi possit : at verò cùm ibidem multa occurrerent
ab

ab instituto satis aliena,
& veritati minimè con-
sona, pro jure suo illa
recognovit Editor; ita
tamen ut *Viro pessimè de*
Deo, hominibus, literisque me-
rito, locum inter litera-
tos relinqueret.

Stomachatur nihilò-
minus *Hobbesius*, acre so-
lummodò *ingenium*, non
verò *sobrium* ipsi ab E-
ditore attributum. In
facti excusationem non
opponit Editor illorum
qui aut cum ipso, scri-
ptisve ejus familiariter
versantur, sententiam;
sed

sed *Hobbesii* ipsius appellat fidem, qui in libello de principiis & ratiocinatione Geometrarum, hæc habet. In magno quidem periculo versari video existimationem meam, qui à Geometris ferè omnibus dissentio. Eorum enim, qui de iisdem rebus mecum aliquid ediderunt, aut solus insanio ego, aut solus non insanio ; tertium non est, nisi quod dicet forte aliquis, insaniamus omnes. Si insanire eum contingat, non ab Editore injuria facta est ; si alii omnes eruditi mente sua moti insanire illum censeant,

non

140 *Vita* H O B B I A N Æ
non est quod furiosorum
sententia illum moveat,
nec queratur reperiri
hominem unum, qui
demens pariter cùm
fuerit, communi omnium
suffragio calculum
adjecerit.

Secundo in loco male
habet *Hobbesium*, quod
cùm *Historiæ Scriptor Mer-*
sennum virum optimum appella-
verit, Editor malignus
verba illa delevit. Agnos-
cimus *Hobbesium*, aut sal-
tem J. A. sic eum vo-
casse; sed quandoqui-
dem nec *Historiæ Scri-*
ptor,

ptor, nec Editor novêre,
albus an ater homo fu-
erit Mersennus, certè
absque illius injuriâ,
verba illa in impressis
defuere.

Tertiò, probat librum
de Cive *rebus permiscendis*
minimè *natum*, quia An.
1642. prodiit: quasi
Miltoni, Aschami, Goodwini,
seditiosa scripta, rebus
permiscendis apta nata
non sint, quia post an-
num prædictum edita.

Quartò, pariter o-
stendit *Librum suum Levi-*
athan, publico damno non fu-
T *isse*

isse notum, nec monstrosissimum esse, quia Editor nec doctrinarum judex idoneus, aut insigni aliqua eruditione domi aut foris notus. Bellè quidem hæc cohærent. Historiæ Editor Hobbesio indoctus videtur; proinde Leviathan nec publico damno est notus, nec est monstrosissimus.

Quintò, queritur *Hobbesius, ea quæ Author de moribus ejus, de famâ apud exteros, &c. scripserat, delevisse omnia Editorem. Aio hæc omnia D^m J. A. (aut fortè Hobbesium ipsum, pro*

pro eximiâ, quâ pollet, modestiâ) scripsisse, quæ Authori prorsus incom-
perta, pleraque vero omnino falsa fuisse no-
verat Editor; qui e-
tiam illa quæ ad partes *Cromwellianas* fovendas e-
gerit *Hobbefius*, ut & alia
ejus flagitia silentio
preffit. Iterum ergo
subducatur rationes suas
vir bonus, & consideret,
an non pro conviciis
gratiæ Editori debean-
tur.

Ultimo in loco bilem
Hobbefio movet, quod E-

ditor præter sententiam Authoris, de Operibus Geometricis addidit aut deleuit; cum qui hominem norint, non à sua ipsius cognitione, sed fide aliena locutum esse sciunt; & qui non norint, nomen ejus inter Mathematicos alióve eruditos nunquam audiverunt. Sed quid lucrabitur Hobbesius, si ejus ~~proportiones~~ ^{proportiones} aequata adeo sint immania, ut vel à Tyronibus deprehendi possint: agnoscentem superius audivimus, egregias suas demonstrationes tam conspicuæ esse evidentia, ut omnibus
qui

qui de iisdem rebus secum aliquid ediderunt, hoc est Geometris universis, insanire videatur. Sed ab homine qui Reverendissimum *Sarisburyensem* Episcopum, Clariss. *Wallisium* Professore *Savilianum*, aliosque eruditissimos Viros pro indoctissimis habuerit, contumeliâ conjungi, in eelogium cedit: sobriis rerum æstimatoribus admodum bonus videbitur qui *Hobbessio* displicuerit; satis eruditus, quem ille mortalium

ἀπαδεικνύει literarum imperitum affirmaverit.

Hæc proinde non eum in finem dicta sunt, ut *furioso homini* satisfiat, sed ut intelligat Lector nullam *Hobbesio*, nec Historiæ, nec Academiæ, nec generi humano, quicquid ex adverso inclamet *chartæ famose scriptor*, injuriam factam, quod dictata viri pestifera notaverit, & obnoxias, ut nihil gravius dicam, sibi blandientis *Hobbesii*, aut Domini J.A. laudes Universitatis *Oxonienſis*

nienſis Annalibus inferi,
niſi prius caſtigatas, non
permiferit Editor. ----
Haſtenus Ille.

Hobbius autem tum
Conſcientiâ propriâ,
tum Doctorum Teſti-
moniis ſatis fretus, cum
Decano contentionis fu-
nem ducere reſuſavit,
ulteriore reſponſo de-
dignatus. Suſpicandi
tamen anſam arripue-
runt nonnulli, *Hobbium* a
Decano tam duritèr ha-
bitum, eo minùs in Libro,
de Bello Civili Anglicano ſu-
am

148 *Vitæ* H O B B I A N Æ
am de doctrinâ & Re-
gimine Academico sen-
tentiam diffimulâsse.

[Obitèr autem ut
moneam, de Censorio in
Authores Jure, videan-
tur R. P. *Jacobus Gretserus*
è Soc. *Jes.* libro de jure,
modo, & more prohi-
bendi, expurgandi & a-
bolendi libros noxios &
hæreticos; R. P. *Theophili*
Raynaudi S. J. Erotemata
de malis ac bonis Libris,
deque justâ aut injustâ
eorundem confixione:
R. P. *Antonius Possevinus S. J.*
in Bibliothecâ, & libro
de

de culturâ ingeniorum,
nec non varii *Pontificiorum*
Indices Prohibitorii &
Expurgatorii, Hispani-
cus, Romanus, Triden-
tinus.]

Eodem anno 1674, e-
tiam feni pene Nonage-
nario, faventibus Musis,
libros aliquot ex *Homeri*
Odyffeâ, specimen in-
tegrî operis *Homerici*
mox prodituri, verna-
culo sermone evulga-
vit; ubi, siquis juveni-
les æstus & furores Po-
ëticos desideret; *Mæonii*
tamen *sensus spiritum a*

150 *Vitæ HOBBIANÆ*
Malmesburiensi nostro ser-
mone maximè accom-
modato expressum, ne-
cesse est fateatur.

Mense Julio ejusdem
anni *Londinum* reliquit,
cum ánimo nunquam
revertendi, quibus ha-
ctenus se oblectaverat
studiis, quoad vitæ
suppeteret, vacaturus.
Quod autem inter rara
fœlicitatis exempla nu-
merandum est; summo
ingenii vigore & sensi-
bus integris ad obitum
usque in Philosophia &
Mathesi se assiduò exer-
cita-

citavit, & quod magis
mirum, Poësin exercuit,
quà propriis animi con-
ceptibus exprimendis,
quà aliorum transferen-
dis.

Anno 1675, cum *Ho-
mericum* tentamen non
exiguo Literatorum
plausu exceptum con-
staret; *Homeri Iliada & O-
dyssæam* conjunctim An-
glicano carmine evul-
gavit, Dissertatione de
Heroici Poëmatis Vir-
tutibus præmissâ.

Anno 1676, Edidit
Controversiam de Li-

V. 2 ber-

152 *Vita* H O B B I A N Æ
bertate & necessitate
Humanarum actionum
cum *Beniamino Laney* E-
piscopo Eliensi olim a-
gitatam.

An. 1678, Prodiit *De-
cameron Physiologicum*, five
de Naturali Philosophiâ
libri decem, una cum
*Lineæ Rectæ Ratione ad
Arcum Quadrantis Di-
midium*: Quo tempore
etiam opus ejus de *Bello
Civili Anglicano*, ipso mini-
mè conscio, in lucem e-
merfit, cujus occasione
Epistolam sequentem
ad Librarium G. C.
transmisit. Dia-

---Dialogum de *Bello civili Anglicano* diu est quod publici juris factum voluisssem; quem in finem *Regi* obtuli, cui, paucos post dies cum libellum perlegissse mihi visus esset, supplicavi, ut Imprimendi facultatem concederet. *Rex* autem solitâ me excipiens gratiâ, postulatum prorsus abnegavit. Quare *Libri Apographum* tibi concessi, *Authenticum* autem dedi *Amico Nobili & Docto*, anno abhinc defuncto. *Sua Majestas*

154 *Vitæ* H O B B I A N Æ
gestas, ad quam maximè
spectat qui libri in pub-
licum prodeant, me
longè melius novit, quid
facto opus sit. Nol-
lem itaque hâc in re in
ipsius offensionem in-
currere; neque Te huic
Negotio immisceas, Ro-
go. Ne vel minimas in
Libro Publicando susti-
nerem partes, quôvis
pretio redimerem.

Tuus

Jun. 19. 1679.

T. H O B B E S.

Circa

Circa medium Octo-
bris, Anni 1679, Urinæ
suppressione correptus
est; Medici autem ob
grandem ætatem, de
Morbo, quôvis Reme-
diorum apparatu peni-
tus amovendo, Ipsôque
in integrum restituen-
do, desperabant. Vi-
cesimo Novembris *De-*
vonie Comite cum Uni-
versâ familiâ a *Cattiswortho*
Hardovicum transmigran-
te, *Hobbius* Patronum
comitandi animo obsti-
natus, lecticæ impositus
Viæ committitur, ex iti-
nere

nere nihil quicquam molestiæ pati visus. Nilominus sex septémve diebus præterlapsis, dextri lateris consummatâ Paralyfi affectus, & loquelæ usu privatus est. Posthæc pauculos dies supervixit, parum sumens alimenti, dormiens plurimum, per intervalla loqui conatus, sed frustra : Toto Morbi decursu, vix Febrile aliquod Symptoma comparuit ; Ita ut ob extremam senectutem, extincto Biolychnio & de-

deficiente Vitæ fomite,
quam ægritudinis vio-
lentiâ e vivis excedere
videretur. Obit au-
tèm Quarto Decembris
1679.

Elatuſ eſt ex ædibus
Patroni ſui, Pompâ non
magnâ, ſed officio fune-
ris ſatis decoro. Se-
pultuſ eſt in Eccleſiâ vi-
cinâ de ~~Pault-Ducknall~~, Sa-
cerdote ſecundum Ec-
cleſiæ Anglicanæ for-
mulas Exequiarum Ju-
ſta celebrante. Con-
dituſ eſt juxta tumulum
Comitiſſæ *Devonæ* (Gu-
X *lielmi,*

lielmi, qui nunc Comes est, Aviaë) sub nigro Marmore, cujus inscriptio solummodo Locum ejus Natalem, Tempus etiam Natale & Eternitatile præ se fert.

Nunc autem operæ pretium videtur, nonnulla paulo specialius describere, quæ ad Corporis Habitum, Animi Mores, & Ingenii Studia attinent; cognitu forsitan haud ingrata, etiam si superiùs aliquantum delibata.

Itaque ut inde incipiam,

piam, Statura Illi Proce-
rior fuit, Habitus gra-
cilis, Cutis tenerrima,
quâ de causâ ne frigi-
dior aër poros subiret,
Crassioribus indutus ve-
stibus, quovis anni tem-
pore incessit. Faciem
habuit satis decoram;
Frontem amplam, & in
rugas proniorem; Ocu-
los vivos, & quasi
scintillantes; Visum a-
cutissimum, & ad obi-
tum usque satis firmum;
Nasum oblongiorem,
Genas rubore tempera-
tas; Capillitium, ante-
X 2 quàm

quàm incanuit, nigrum;
 Barbam autem subfla-
 vam; cujus Mystacem
 labro superiore naturâ
 intortam gessit, sub in-
 feriore pilos aluit, sed
 paucos; ne, quod
 multis in more est, bar-
 bam Philosophiæ Indi-
 cem constitueret. Ef-
 figies ejus a *Sam. Coopero*
 celeberrimo Pictore de-
 lineata, inter ^{Κεφάλια} Re-
 gia asservatur; quæ &
 multoties cælo sculpto-
 rio adumbrata publicè
 habetur. Tempera-
 mento præditus est San-
 guineo-

guineo - Melancholico,
ad virtutis & sapientiæ
excellentiā maximè
proprio; quali naturæ
habitu non Philosophi
modo & Poëtæ, sed &
futurorum conscii Va-
tes, si Veterum placitis
stare fas est, plurimùm
debuerunt.

Primis annis Invale-
tudinarius fuit, & in
Ictericā admodum
propensus; progressu
tamen ætatis, & circa
annum Quadragesimum,
valetudine usus est satis
confirmatâ. Toto au-
tem

tem vitæ decursu rarò
decubuit, aut Pharma-
cum sumpsit. Circa
annum Sexagesimum
manuum tremore, Pa-
ralyseus præcursores, af-
fectus est.

In Victu non admo-
dum Curiosus, nullum
Cibi genus fugit, quo
populus utitur: ætate
magis provectâ, statam
semper Prandii horam
observavit, postea pau-
cis Tabaci haustulis con-
tentus, à coenâ prorsus
abstinuit.

Ætate adhuc intra Ju-
ven-

ventutis terminos constante, (Liceat verum fateri) nec Abstemius fuit, nec *Μισθγυρς*.

---Hæc omnia mediocriter.

Homo fuit, humani nihil a se alienum putavit.

Coelibatum nihilominus tenuit, tanquam Philosophiæ studiis maximè commodum.

Exercitio corporis multo utebatur, Pilâ palmariâ sæpè lusit, quamdiu præ senectute licuit, etiam ultra annum Septuagesimum. Ejus in locum, quum
opus

opus erat, fortiores deambulationes substituit, post quas, adhibitis frictionibus, in lecto se ad quietem componere solitus est; ultimâ ætate, cùm deambulare amplius vix poterat, cubiculo ex arte calidior factò, frictiones solùm, ad motum sanguini alias forte stagnaturo conciliandum, usurpavit.

Quoad Mores; oportet primùm de Religione Testimonium dicere. Deum autem agnovit, eúmque Rerum omni-

omnium Originem, intra angustos tamen Humanæ Rationis Cancellos nullatenus circumscribendum.

Quare fortiter calumniati sunt, qui ipsum Atheismi reum detulerunt ; quod inde forsitan profectum, quia Scholasticorum aliorumque isto de Grege Morem rejecerat, qui otiosi in Musæis suis sedentes, juxta imbecillem ingenioli sui captum, Naturæ Divinæ incomperta affingunt attributa. Nec minus

Y falsò

166 *Vitæ* H O B B I A N Æ
falsò à nonnullis infi-
mulatus est, tanquam so-
litudinem fugeret, Spe-
cra metuens & Phan-
tasmata, Vana Stulto-
rum Terriculamenta,
quæ Philosophiæ suæ
lumine dissipaverat;
Non injuria tamen fortè
subveritus est ne ab Illis
ad Plures mitteretur
quorum Commodis ad-
versatus, ipsorum Arti-
ficia ac Versutias Pub-
lico apertè conspicien-
das præbuisset. Reli-
gionem Christianam
quatenus in Ecclesiâ
An-

Anglicanâ, Resectis Superstitionis Ineptiis, Regni Legibus stabilitur, ex animo amplexus est; quam etiam contra Pontificiorum simul & Sectariorum insultus strenuè propugnavit. Controversias quidem Theologicas maximè averfatus est: Quicquid autem ad Pietatis Exercitia aut Bonos Mores conferret, plurimi fecit. *Sanctius illi, & Reverentius, visum, de Deo Credere, quam Scire.* Sacerdotes interrim inculpare solitus est,

qui Christianam Religionem Absolutam ac Simplicem, vel Superstitione macularent, vel
 * Inanibus, interdum Profanis Speculationibus implicarent.

Optimè autem Populo consultum fore censuit, si Scholasticorum Dogmatum vice, Æqui Rectique Præcepta, & cujúsque Imperii Leges Civiles Publicè recitarentur, quibus Homines ad suum erga Magistratus Obsequium, mutu-

* Διὰ θεόκλητος κακοματίας, μωροὺς καὶ ἀπαιθεύτους ἐκπίστον.

aque Vitæ Civilis Officia formarentur. Ipse etiam conatus est maxime, ut post Rectos de Summo Numine Conceptus, dictis Vitæ Officiis, tam Publicis, quam Privatis, ad Virtutis & Prudentiæ dictamen ritè fungeretur. Itaque Patriæ commodis impensè studuit; Et Regi, Patriæ Patri, fidelissimè inservivit; in Amicis Colendis Religiosus fuit, in Cognatos summè Munificus; cui fidem faciat Fundus Hæreditarius

rius pretii non contem-
nendi, multis abhinc an-
nis Fratri dono datus ;
quod etiam Nepotem
ex Fratre bonorum de-
coctorem Ducentis Li-
bris Anglicanis suble-
vavit ; ut taceam quæ
in suos in fortunâ non
adeo lautâ constitutos
Testamento Prudentis-
simè dispensavit. Erga
Pauperes etiam admo-
dum Liberalis, erga U-
niversos ad omnem Ju-
stitiæ & Humanitatis
rationem accommoda-
tus.

Quan-

Quantam itaque in
 Republicâ Literariâ Ty-
 rannidem affectant, qui
 Talem Tantúmque Vi-
 rum, ut Humani Gene-
 ris Pestem & Capita-
 lem Religionis, omnisque
 Civilis Consortii Inimi-
 cum Proscribunt, ejusq;
 Philosophiam tanquam
 Pessimè Moratam, Im-
 pietate, Injustitiâ, Ne-
 quitiâ, Discordiâ deniq;
 foetam e manibus Ho-
 minum excutere con-
 tendunt? quum inte-
 rim terantur passim *Phi-*
lostrati, Porphyrii, Iamblici,
Julii-

172 *Vitæ* H O B B I A N Æ
Juliani, Eunapii, Rutilii, Zo-
simi, aliorumque Chri-
stiani nominis Hostium
scripta Doctorum insu-
per vindiciis ornata;
Neque Alcoranum in-
spicere, nefas esse, emis-
sâ pro suâ Alcorani E-
ditione Apologiâ osten-
dit *Theodorus Bibliander*,
Vir ut Incomparabilis
Doctrinæ, Eloquentiæ,
ac tribus in Linguis
præstantiæ, sic Pietate,
Moribus & Vitâ Exem-
plar omnium, si *Gesnero*
*Varroni Tigurino**, fides ad-
hibenda.

* *In Bibl.*

Ju-

Justum igitur Examen subeant *Hobbiana*, Prudentes, Æquos, Affectibus liberos experiantur Judices : Quod Verum atque Bonum in Humanos usus transferatur ; quod fecius, quominus damnetur, non recusamus. Vis illa Cœlestis quæ cuncta Regit ac moderatur, Univerſa Bonis Malisque Variegata ſuſtinet : nos interim, ob quædam quæ arrideant minus, Optima quæque de medio tollere, æquum non eſt.

Z

Fru-

Frustrà Veritati Ignorantiae Clypeus præfertur: Diùque nimis in communem Literaturæ perniciem, grassatus est Importunus Quorundam Mos, qui Opiniorum suis adversarum gratiâ, Doctis Authoribus bellum indixerunt; scriptaque sæpenumerò flammis prosequentes, tot præclara Senioris ævi Monumenta latrocinio quodam Posteris furripuerunt. Sed provectus ultrà quàm pâr est, ad Institutum redeo.

Con-

Consuetudo ejus ut
prodesset, conjuncta Re-
rum Ponderi Sermonis
Gravitas, ut delectaret,
Facetiæ effecerunt. In
Responsis Naturâ mirè
promptus, alioquin ex
Judicio ad deliberan-
dum, five (ut ipse ma-
luit dicere) Compu-
tandum, propensior fu-
it. Animo apertus ac
simplex, alios instru-
endi cupidus, ad conce-
ptus animi impertien-
dos facillimus. Omni-
bus Comis & Mansue-
tus, nisi forsan Novitii

aliqui, ingenii ostentandi gratiâ, Frivolis ipsum Quæstionibus & Cavillis torquerent. In Neminem invectus est, nisi qui læsit prius. Suarum quidem Opiniorum fuit Tenacior paulò.

Ingenium nactus est ad omnia natum atque institutum quicquid occurreret perspicaci judicio animadvertit : Animus illi indefessè cogitabundus : cuicunq; se addixit materiæ, in eâ pertinacissimè versatus est. Illorum Ignaviam

viam detestatus est, qui
Cæcâ Credulitate solis
Partium suarum prin-
cipiis astricti, non lu-
benter ferunt, alios ul-
tra Carceres quibus ipsi
continentur, prodire ;
& Arcana Rerum My-
steria penetrando, Phi-
losophiæ limites propa-
gare.

Lectio ejus pro tanto
ætatis decursu non ma-
gna ; Authores versabat
paucos, sed tamen Opti-
mos. *Homerus*, *Virgilius*,
Thucydides, *Euclides*, illi in
deliciis erant. Ingen-
tem

178 *Vitæ* H O B B I A N Æ
tem Librorum supelle-
ctilem, quâ superbiunt
Bibliothecæ, non magni-
fecit, cum Mortales ple-
rumque pecorum ritu
antecedentium insisten-
tes vestigiis, vix extra
tritas calles, & semitas
ab ipsis quorum Tutelæ
& Regimini subsunt,
præstitutas, evagari au-
deant; Cùm etiam * qui
omnem illam scripto-
rum varietatem, quâ
Artes & Scientiæ exul-
tant diligentius intro-
spiciat; ubiq; inveniet

* *Verulam præf. in Nov. Organ.*

ejus-

ejusdem Rei Repetitiones infinitas, Tractandi modis diversas, Inventione præoccupatas; ut omnia primo intuitu numerosa, facto examine pauca reperiantur. Quin & illud sæpè dicere solitus est, quod si tantum libris incubuisset, quantum alii eliteratis vulgò faciunt, eadem cum illis ignorantia laborâisset.

Quoniam autem Optimorum Amicitia & consuetudo non leve Probitatis argumentum duci-

ducitur, vixque Malus
esse possit qui aut Bonos
Colit, aut a Bonis Coli-
tur ; Amicorum ejus
Indicem proponere a-
nimus est.

Ante omnes verò,
Debito cum honore
meritisque gratiis, (Post
Majestatem Regiam Fauto-
rem ejus Benignissimum)
Memorandi veniunt Il-
lustrissimi *Devoniæ* Co-
mites, hæreditario quasi
jure Mæcenates *Hob-
biani*. * Quod sanè non
solum Ingenii ac Lite-

* *Cic. pro Arch. Poet.*

rarum, sed etiam Naturæ atque Virtutis, ut Domus, quæ ejus Adolescentiæ prima fuerit, eadem esset familiarissima Senectuti.

AMICORUM ELENCHUS.

F*Ranciscus Baconus* Verulamius, magnus Angliæ Cellarius. [Obiit 1626. Vita ejus sæpiùs edita est: Opera satis nota sunt.]

Ed. Herbert, Baro de Cherbury.
[De eo & scriptis, *V. Guil. Dugdale* de Baron. Angliæ.]

Hon. *Carolus Cavendish*, Eques Auratus, Illustris. Guil. Marchionis, postea Ducis Novi Castri,

A a

Fra-

182 *Vitæ* H O B B I A N Æ

Frater Unicus, Mathematicus summus. [Obiit.....]

Benj. Johnsonus, Poeta Laureatus. [Obiit 1637. V. *Ant. a Wood*, Hist. & Antiq. Oxon. Vol. 2. pag. 273.]

Robertus Aytonus, Eq. Aurat. Nobilis Scoto-Britannus, *Anna & Mariæ* Angliæ Reginis ab Epistolis, nec non a Consiliis & libellis supplicibus. [Obiit 1638. V. *Delicias Poetarum Scotor.* 12° Amst. 1637. a pag. 35, ad 76. Et Epitaphium ejus in Templo *Westmonasteriensis*.]

Galileus Galilei, Mathematicorum sui ævi facilè Princeps. [Obiit 1641. V. *Elogii d huomini letterati di Lorenzo Crasso*.]

Franc. Niceronus, O. M. Thaumaturgo Optico celebris. [Obiit 1646.]

Marinus Mersennus, O. M. Scriptis clarus. [Obiit 1648.] *Pe-*

Petrus Gassendus, Parisiis Mathe-
se's Professor Regius. [Obiit 1655.
V. *Sorbier*. præf. in Op. *Gassendi*.]

Renatus Cartesius, Mathesi ad-
mirandus, & Philosophiæ Colu-
men. [Obiit Holmiæ Suecorum
1650. Ætat. 54. Vitam ejus
scripsit *Petr. Borellus* MD. V. eti-
am *Jo. Tepelii* Historiam Philoso-
phiæ Cartesianæ.]

Hieronymus Verduſius, nobilis A-
quitanus, cui Sex Dialogos de Ex-
amine & Emendatione Matheſe's
hodiernæ inſcripſit, nec non Poema
de Vitâ propriâ. (De eo, V. *Sorbier*.
Præfat. in Op. *Gassendi*.)

Kenelmus Digbens, Eq. Aurat.
Nobili Genere, Scriptiſq; Illuſtris,
Reginæ Mariæ Cancellarius. [Obi-
it 1665. V. *Ant. a Wood* Hiſt. &
Antiq. Oxon. vol. 2. pag. 383.]

Jo. Seldenus, Honos Britanniaë
(quo Elogio illum *Grotius* celebrat

184 *Vitæ* H O B B I A N Æ

in Annot. ad lib. 2. de Jure Belli
& Pacis, cap. 2. num. 2. V. etiam
Ant. a Wood ibid. pag. 349. [Obiit
1654.]

Guil. Harvejus MD. Libris de
Sanguinis Circulatione & Animalium
Generatione clarus. [Obiit
1657.]

Guil. Chillingworth, Ecclesiæ
Anglicanæ Hyperaspistes. [Obiit
1643. V. *Ant. a Wood* ibid. pag.
273.]

Abrahamus Cowlejus, Musarum
Deliciæ. [Obiit 1667. Vitam ejus
elegantè descripsit *Tho. Sprat*
S. T. D.]

Edmundus Wallerus, inter Poetas
Anglicanæ Principes numerandus

Sidnejus Godolphinus, Amicus
ejus intimus, qui pro jure Regio
fortiter pugnans occubuit; qui
etiam *Hobbio* Ducentas Libras
Ang-

Anglicanas Testamento legavit, cuius memoriam recolit in Præfatione ad Leviathanem *Franc. Godolphino* Fratri ejus Germano inscriptum.

Jo. Vaughan Summus Angliæ Justitiarius in Banco Placitorum Communium, Vir Doctissimus. Vita ejus habetur præfixa Relationibus Casuum Forensium ab ipso collectis. Obiit.....]

Carolus Scarburgh, Medicus Regius, Eques Auratus.

Richardus White, sive *De Albiis*, Hemisphærii Dissecti Author. [Obiit.....]

Jaspar Mayne, Ædis Christi Oxon. Canonicus. [Obiit 1672. V. *Ant. a Wood* Ant. Oxon. lib. 2.]

Guil. Davenant, Eq. Aurat. Poeta Laureatus. [Obiit 1668. V. *Ant. a Wood*. Antiq. Oxon. 2 lib. pag. 168.]

Franc.

186 *Vitæ* H O B B I A N Æ

Franc. Osborn, Scriptis Vernaculè editis celebris [Obiit,]

Rad. Bathurst, S. T. D. Decanus Bathoniensis.

Ed. Hide, Clarendoniæ Comes, summus Angliæ Cancellarius, qui quamvis ab *Hobbio* dissenserit, in Præloquio tamen libri contra ipsum scripti, Veteris inter illos Amicitia, nec non Probitatis & Doctrinæ *Hobbianæ* testimonium posuit.

Gualt. Charlton M. D. scriptis & Praxi clarus. [Vid *Ant. a Wood*, *Antiq. Oxon.* pag. 377. lib. 2.]

Sam. Butlerus, Author Satyræ Ingeniosissimæ cui nomen *Hudibras*.

Ant. a Wood, Historiæ & Antiquitatum *Oxonienſium* Author celeberrimus.

Hen. Blunt Eq. Aurat. Vir summi Ingenii.

Jo.

Jo. Albericus, vulgò *Aubry*, è Soc. Reg. Armig. Amicus ejus in Primis, ex Viciniâ *Malmesburiensi* oriundus, & sub communi Præceptore institutus, Vir Publico Bono magis quam suo natus; qui princeps mihi scribendi ansam præbuit, & materiam humaniter suppeditavit.

Librorum quos scripsit Hobbius Tituli sequuntur.

[*Ex Ant. a Wood Hist. & Antiq. Oxon. lib.2. pag. 376.*]

Elementa Philosophica de Cive, 4° *Paris* 1642, & *Amstel.* 12° 1647, & 1669, & 4° *ibid.* 1668. Lat. & 8° 1651 *Angl.* & 8° 1649 *Gal.*

De Mirabilibus Pecci *Lond.* secundâ vice 1666 Lat. 8°.

De

188 *Vitæ* H O B B I A N Æ

De Naturâ Hominis. Lond.
1650, 12° Angl.

De Corpore Politico, five Ele-
menta juris, 12° Lond. 1650,
Angl. & 12° Amstel. 1653, Gal.

Leviathan, five de Republicâ,
Fol. Lond. 1651, Angl. & 4° Am-
stel. 1668, Lat. & 4° ibid. 1678.
Belg.

Appendix ad Leviathanem, 4°
ib. 1668, Lat.

Elementorum Philosophiæ Sectio
prima de Corpore, 8° Lond. 1655,
Lat. & 4° ibid. 1656, Angl. & 4°
Amstel. 1668, Lat.

Prælectiones Sex ad Professores
Savilianos, 4° Lond. 1656, Angl.

Characteres five indicia absur-
da Geometriæ xc. Doctoris *Wal-*
lis, 8° Lond. 1657, Angl.

De Homine, five Elementorum
Philosophiæ Sectio Secunda, 4°
Lond. 1658, & 4° Amstel. 1668,
Lat. Quæ-

Quæstiones de Libertate, Necessitate & Casu, contra Doctorem *Bramballum* Episcopum Derriensem, 4° Lond. 1656. Angl.

De Principiis & Ratiocinatione Geometrarum, 4° Lond. 1666. & Amst. 1668. Lat.

Dialogus Physicus, sive de naturâ Aeris, 8° Lond. 1661. & 4° Amst. 1668. Lat.

De Duplicatione Cubi, 4° Lond. 1661, & Amstel. 1668. Lat.

Problemata Physica, una cum magnitudine Circuli, 4° Lond. 1662. & 4° Amst. 1668. Lat.

Examinatio & Emendatio Mathematicæ Hodiernæ, 6 Dialogis, 4° Lond. 1660. & 4° Amst. 1668. Lat.

Quadratura Circuli, Cubatio Sphæræ, Duplicatio Cubi; una cum Responsione ad Objectiones

190 *Vitæ* H O B B I A N Æ

Geometriæ Professoris *Saviliani*
Oxonix editas anno 1669, 4°,
Lond. 1669. Lat. Omnia Ma-
gno Principi Etruriæ *Cosmo Medi-*
ceo dicata.

Rosetum Geometricum, sive
Propositiones aliquot frustra ante-
hac tentatæ, cum Censurâ brevi
Doctrinæ *Wallisianæ* de Motu, 4°
Lond. 1671. Lat.

Rescripta tria ad Regiam So-
cietatem contra Doctorem *Wallis*,
4° ibid. 1671. Angl.

Principia & Problemata aliquot
Geometrica ante desperata, nunc
breviter explicata & demonstrata,
4° Lond. 1674.

Ejusdem C A T A L O G I
SUPPLEMENTUM.

T *Hucydides* e Græco Anglicè
versus, fol. Lond. 1634, &
1676. De

De Libertate & Necessitate,
12° Lond. 1654. Angl.

Lux Mathematica, 4° Lond.
1672. Lat.

Ulyssis Itinera, sive *Odyssææ*
Homerica libri 9, 10, 11, 12. ver-
sibus Anglicanis, 8° Lond. 1674.

Epistola ad *Ant. a Wood* 1674.
Lat. fol. unic.

Homeri Ilias & Odyssæa Angli-
cano Carmine expressæ, una cum
Præfatione de virtutibus Heroici
Poematis, 8° Lond. 1675, &
1677.

Litera ad *Gulielmum* Novi-Ca-
stri Ducem, de Controversiâ circa
Libertatem & Necessitatem habitâ
cum *Benj. Laney* Episcopo Eliensi,
12° Lond. 1676.

De Mirabilibus Pecci liber An-
glicè & Latinè, 8° Lond. 1678.

Decameron Physiologicum, sive
Dialogi decem de Philosophiâ

192 *Vita* H O B B I A N Æ

Naturali ; cui adjecta est Ratio
Lineæ Rectæ ad arcum Quadrantis
dimidium , 8° Lond. 1678.
Angl.

Considerationes de famâ , de
fidelitate in Regem , Moribus &
Religione *T. Hobbes Malmesb.* 4°
Lond. 1662. & 8° ib. 1680.
Angl.

De Bello Civili Anglicano , ab
anno 1640 ad 1660, Dialogus 8°
1679. Qui ipso inconsulto pro-
diit. In MSS emendatior habe-
tur.

Vita Ejus Latino Carmine 4°
Lond. 1680.

—Eadem Angl.fol.Lond, 1680.

Narratio Historica de Hæresi e-
jusq; Pœnâ, fol. 1680, Angl.

Epistola præfixa Principi An-
glicanæ Hon. *Ed. Howard.* Edit. 8°
1669. Angl.

Dicitur etiam edidisse Compen-
dium

dium Rhetoricæ Aristotelicæ, &
Logicæ Ramæ, circa annum 1652.
nomine suo non apposito.

In Schedis MSS. asservantur.

Dialogus inter Philosophum
& Juris Anglicani studio-
sum. Angl.

Historia Ecclesiastica Romana,
Poema supra bis mille Versibus
constans, ubi de Superstitionis
origine, progressu xc.

Defensio Leviathanis adversus
Librum D. Bramballi cui Titulus
Captura Leviathanis.

Et Alia nonnulla.

Tractatum contra Hobbium
editorum SYLLABUS.

JO. Wallisii S. T. P. in Academiâ
Oxonienſi Geometriæ Profes-
foris

194 *Vitæ* H O B B I A N Æ

foris *Saviliani* Elenchus Geometriae *Hobbiana*, 8° Oxon. 1655. Lat.

---Ejusdem, debita Correctio *Tho. Hobbes*, Responsi vice ad Lectiones ejus in Matheseos Professores directas, 8° Oxon. 1656. Angl.

---Ejusdem, *Hobbiani* Puncti dis-
punctio, ubi respondetur Libro ejus dicto ΣΤΙΓΜΑΙ, 8° Oxon. 1657. Angl.

---*Hobbins* Heautontimoromenos, sive contra Dialogos ejus Physicos dissertatio, 8° Oxon. 1662. Angl.

---*Tho. Hobbii* Quadratura Circuli, Cubatio Sphæræ, Duplicatio Cubi, confutata, 4° Oxon. 1669. Lat.

---*Tho. Hobbii* Quadratura Circuli, Cubatio Sphæræ, Duplicatio Cubi (secundò edita) denuò refutata,

futata, 4° Oxon. 1669. Lat.

Gulielmi Morani Animadversiones in Elementorum Philosophiæ Sectionem primam quæ est de Corpore, editam a *T. Hobbes Anglo Malmesburiensi*, 8° Bruxellis 1655. Huic Tractatui etiam insertæ sunt *Andreae Tacquet S. J.* Animadversiones in Libri ejus partem quæ Mathematica est.

Sethi Wardi S.T.D. in Academiâ Oxon. Astronomiæ Professoris *Saviliani*, in *Tho. Hobbii* Philosophiam Exercitatio Epistolica, cum Appendiculâ Responsoriâ ad Calumnias *Hobbii* in Authorem congestas, 8° Oxon. 1656. Lat.

Jo. Bramballi S. T. D. Episcopi Derriensis, Defensio veræ Libertatis actionum humanarum ab antecedenti & extrinsecâ necessitate, responsi loco ad Librum *T. Hobbes Malmesburiensis* super eodem Argumento.

196 *Vitæ* H O B B I A N Æ

gumento, 8° Lond. 1656. Angl.
& fol. Dublin. 1677.

---Ejusdem, Castigationes ultimarum *Hobbii* Animadversionum de Libertate & Necessitate, cum Appendice cui Titulus Captura Leviathanis, 8° Lond. 1658. & fol. Dublin. 1677. Angl.

[--Idem etiam scripsit Sexaginta Objectiones in Librum *Hobbii* De Cive, in materiâ partim Theologicâ, partim Philosophicâ, quas *Hobbio* transmisit, quæ tamen editæ non sunt.]

Gul. Pike Christophili Observationes in duo priora capita Leviathanis *T. Hobbii*, 8° Lond. 1665. Angl. [Verus Author est *Gul. Lucy* S. T. D. postea Episcopus Menevensis.]

---Ejusdem, Observationes, Censuræ, Confutationes variorum Errorum in Leviathane, 4° Lond. 1662. Angl. ---Ejus-

---Ejusdem Observationum pars altera, 4° Lond. 1673. Angl.

. Hon. *Rob. Boyle* Examen Dialogi Physici *Tho. Hobbes*, quatenus respicit Librum ejus de Novis Experimentis circa Aerem, cum Appendice de Doctrinâ *Hobbianâ* de Fluiditate & Firmitate, 4° Lond. 1662. Angl.

---Ejusdem, Dissertatio de Vacuo contra *Hobbium*, 8° Lond. 1674 Angl. & 12° Oxon. 1676. Lat. inter alia Opuscula.

Rob. Filmer Eq. Aurat. Observationes de Origine Dominii, contra *Hobbium*, *Miltonum*, *Grotium*, &c. 8° Lond. 1653. & 8° ib. 1679. Angl.

Georg. Lawson, Parochi de *Bore* in Comit. Salop. Examen Partis Politicæ *Leviathanis Hobbiani*, 8° Lond. 1657. Angl.

Rob. Sharrock Nov. Colleg. Oxon.

198 *Vita* H O B B I A N Æ

xon. Soc. LL. D. De Officiis secundum Naturæ Jus, unde Casus omnes Conscientiæ quatenus notiones a Naturâ suppetunt, judicari possint ; Ethnicorum simul & Jure, præsertim, Civili, Consultorum consensus ostenditur, Principia item & Rationes *Hobbessii Malmesburiensis* ad Ethicam & Politicam spectantes, quatenus huic Hypothesi contradicere videantur, in examen veniunt, 8° Oxon. 1660. Lat.

Gisberti Cocquii A. & Phil. Doct. Vindiciæ pro Lege & Imperio, sive Dissertationes duæ, quarum una est de Lege in communi, altera de exemptione Principis a Lege, institutæ potissimum contra Tractatum *Hobbii* de Cive ; accessit *Gisb. Voetii* Disquisitio Textualis ad 1 Sam. 8. De Jure Regio Hebræorum, 12° Ultrajecti 1661. ---Ejus-

---Ejusdem, *Hobbefianismi* Anatome, quâ innumeris Assertionibus ex Tractatibus De Homine, Cive, & Leviathan, juxta seriem locorum Theologiæ Christianæ, Philosophi illius a Religione Christianâ Apostasia demonstratur & refutatur, 8° Ultrajecti 1680.

Tho. Tenison, Cantabrig. S. T. D. Symbolum Fidei *Hobbiana* examinatum, ficto inter ipsum & Theologiæ studiosum Colloquio, 8° Lond. 1670, & 1671. Angl.

Rich. Cumberland, Cantabrig. S. T. D. de Legibus Naturæ disquisitio Philosophica (contra *Hobbiini* instituta) 4° Lond. 1672. Lat.

Jo. Templar S. T. D. Cantabrig. Idea Theologiæ Leviathanis, in quâ proponuntur 1° Leviathanis Dogmata, 2° Dogmatum defensio ab Authore, 3° Defensionis exa-

200 *Vita* H O B B I A N Æ

men, 8° Cantab. 1673. Lat.

Jo. Eachard Cantabrig. S.T.D.
Dialogus inter Timotheum & Philautum, (in quo Dogmata *Hobbi-
ana* fugillat) 8° Lond. 1672.
Angl.

—Ejusdem Dialogus secundus
inter easdem personas, 8° Lond.
1673. Angl.

Ed. Hide, Clarendoniæ Comi-
tis, Brevis conspectus Errorum
Ecclesiæ & Civili Regimini pern-
ciosorum, qui continentur in Le-
viathane *T.Hobbii*, 8° Lond. 1674,
& 4° Oxon. 1676. Angl.

J. Shafto Magna Naturæ Lex
sui ipsius conservandi Examinata,
asserta & vindicata contra abusus
illi suppositos a *T.Hobbes Malmes-
burienfi*, 8° Lond. 1673. Angl.

Gul. Howel Parochi de *Fittle-
worth* in Comitatu Suffex. Spiritus
Prophetiæ, contra *Hobbii* Levia-
thanem,

thanem, & Tractatum Anonymum
de Humanâ ratione, 8° Lond.
1679. Angl.

Behemoth arrantatus, sive Vin-
diciæ Juris Privati contra Libel-
lum Fanaticum cui titulus Behe-
moth, sive Historia Belli Civilis
Anglicani, ab anno 1640 ad 1660,
sub nomine *T. Hobbes Malmesbu-
riensis*, in lucem edita. Authore
J. Whitehal de Interiori Templo,
J.C. 8° 1680. Lond. Angl.

Eorum qui in Scriptis suis
Hobbio contradixerunt
INDICULUS.

S*Ethus Wardus* S.T.D. Præfat.
ad Tentamen de Dei Exi-
stentiâ & Animæ immortalitate de-
monstrandâ, 12° Oxon. 1652. &
 sæpiùs. Angl.

---Idem,

---Idem, in Vindiciis Academicarum contra *Websteri* Academicarum Examen Institutis (Oxon. 1654. Angl.) adversus *Hobbium* insurgit, & inter alia Plagii dicam ipsi impingit, ac si suam de Sensatione hypothesein ex *Weneri*, celeberrimi Mathematici nostratis, Schedis suppilasset.

Jo. Franc. Grandis in Dissertationibus Philosophicis & Criticis, 4° Paris. 1657. pag. 27. Ubi eum, Illustrum hujus *Ævi* Scriptorem vocat.

Rob. Sharrock LL. D. Libro de finibus virtutis Christianæ, 4° Lond. 1673. pag. 111, 117, 118. Angl.

Hen. Morus S.T.D. Cantab. Libro de Immortalitate Animæ, fol. Lond. 1662, & 8° ib. Angl. Et inter Op. Philosoph. Lat. fol. Lond. 1679. Tom. 2. pag. 311. Lib. 1. cap. 9, 10. Opinionem ejus de Sub-

Substantiis incorporeis impugnat. Item Lib. 2. cap. 1 & 2. pag. 227. Hypothesin ejus de Sensatione, quam ponit in Reactione unius partis Materiæ contra alteram, aut saltem in ejus motûs continuatione. Et Lib. 2. cap. 3. pag. 337, 338, 339. Dogma ejus de Actionum humanarum necessitate. Item in Enchiridio Metaphysico, 4° Cant. 1671. & Tom. 1. Op. Philos. fol. Lond. 1679. Cap. 11. Sect. 9, 10, 11. Sententiam ejus, de Gravitate. Et Cap. 25. Sect. 2. de Sensatione. (Passim tamen Ingenium ipsi non vulgare adscribit.)

Samuel Rachelius Jctus, & in Holsatorum Academiâ, quæ Kiloni est, antecessor, Libro de Jure Naturæ & Gentium, 4° Kiloni 1676. a pag. 102 ad pag. 117 in *Hobbi-um* acriter animadvertit. Item a pag. 306 ad 311 adversus ipsum disputat.

Ja-

204 *Vitæ* H O B B I A N Æ

Jacobus Harrington in *Oceanâ*, fol. Lond. 1656. Angl. in *Politicam Hobbianam* sæpiùs insurgit.

Rad. Cudworth S.T.D. Cantab. in *Systemate Universi Intellectuali* fol. Lond. 1679, *Philosophiam Hobbianam* refutare conatur, licèt *Hobbii* (quod sciam) expressè non meminerit.

Jø. Lymericensis Episcopus in *Vitâ Bramhalli*, *Operibus ejus præfixâ Hobbium* vehementiùs perstringit.

Jø. Adamus Osiander Theologus *Tubingensis*, *Tractatu de Typo Legis Naturæ*, in *Hobbium* acerbiùs invehitur.

Regner. a Mansvelt Philos. Profess. in *Acad. Ultraject.* *Tractatu adversus Anonymum Theologo-Policum (B. Spinosam)* 4° *Ultraject.* 1674. Per adversarii latus *Hobbium* petit.

R.Ba-

R. *Baxterus* Theologus, in scriptis suis *Hobbio* contradicit.

Sam. Parkerus S. T. D. Archidiaconus Cantuariensis, &c. Libro cui titulus, Disputationes de Deo & Providentiâ divinâ, 4° Lond. 1678. Acrem admodum adversus *Hobbium* Censuram exercet.

—In Præfat. p. 12 & 13. Eum, tanquam cum *Vanino* & *Epicuro* impietatis socium, insimulat.

—Libri pag. 86. Sect. 27. Adstruere contendit, quod eadem est *Hobbii* quæ *Epicuri* impietas, qui cum sua Axiomata in Religionis ruinam invenerat, inanibus Distinctiunculis eorum impietatem excusare putat : & primùm eò quod nihil se movere possit, nullum esse Numen.

—Sect. 28. *Hobbium* nihil demonstrare, sed quicquid demonstrare jactat, ineptè & impudenter

D d arri-

arripuisse, cùmque nullam esse Religionem velit, nisi quæ jusserit Civitas, omnem sustulit.

---Sect. 29. *Hobbius* Deum esse apertè negat, cùm eum nec Corporeum nec Incorporeum esse demonstrat.

---Sect. 30. Philosophiâ Civili omnes Leges divinas apertè tollit, quod cùm fecerit, quam malè sententiam suam de Naturæ Statu probet, quàmque obtusè illius impietatem excuset.

---Sect. 31. Ab iisdem Principiis contraria demonstrat; nihil novi in Philosophiâ Civili attulit, nisi quod Impium sit & Absurdum.

Sic Pontificio quasi Fulmine percussus occumbit *Hobbius*: fati tamen solatium invenit, ab eâdem manu hæc passus, cui *Aristoteles* alique Veteris Philosophiæ Principes

cipes indignis modis vapulant, nec Scuticam effugit *Cartesius*, qui (ipſi pag. 347.) e Ludo & Pueritiæ diſciplinâ noviter ad Philoſophiam profectus videtur.

Idem Author Præfat. ad Politeiam Eccleſiaſticam, 8° Lond. 1670. Angl. In *Hobbiū* ejusque ſequaces invehitur, tanquam omnis impietatis & flagitiorum Reos: licet interim nonnullis, ipſe ſuper Principiis *Hobbianis* Politeiæ ſuæ fundamenta poſuiſſe videatur.

Jo. Walliſius nonnulla contra *Hobbiū* ſcripta Actis Philoſophicis *H. Oldenburgii* inſeruit.

Roberwallius Math. Prof. Pariſiis, & *Fr. Schotenius* Math. Prof. Leydæ, ſcriptis Epistoſis Mathematicam *Hobbianam* improbaſſe dicuntur.

*Qui Hobbii meminerunt, seu
in bonam seu in sequiorem
partem.*

S *Am. Sorbierius* M. D. Præfat.
in *Opera Gassendi*, fol. Lugd.
1657. --*Tho. Hobbins* vir emun-
dæ naris.

Idem *ibid.* --*Thomas Hobbins*
Gassendo charissimus, cujus Libel-
lum *De Corpore*, manibus *Prataei*
nostri, paucis ante obitum mensi-
bus accipiens, osculatus est; sub-
jungens, Mole quidem parvus est
iste Liber, verum totus, ut opi-
nor, Medullâ scatet.

Idem. *Lettres & Discours sur*
diverses matieres curieuses, 4° Pa-
ris 1660.

De Hobbio, a pag. 212 ad 232.
& pag. 342. & a pag. 396 ad 399.
&

& pag. 556. & pag. 631. Epistola ad *Hobbiūm*.

Idem. Voyage d'Angleterre, Colon. 12° 1666. (antea *Parif.* 1664.) p. 3. Londinum adveniens, *Hobbiūm* veterem amicum honoris gratiā primū invisit. Pag. 79, 80, 81, 82. De *Hobbio*, ubi Regem in Conclavi suo Iconem *Hobbianam* ipsi ostendisse narrat, Regem etiam facetiis *Hobbianis* delectari solitum. Quædam tamen ibi minùs quàm pro reverentiā veteri amicitie debitā effutire videtur ; (reprehensus a *T. Sprat* in *Observat.* in illud Iter, 8° Lond. 1665. Angl.) Misericordia etiam ejus Hæresi laborantis, & veræ Hierarchiæ ignari, nihilominus dogmata sua ad Sectarios restringendos, & pacem publicam procurandam utilissima proficitur.

Idem, pag. 90. *Leodii* degens
Con-

210 *Vitæ* H O B B I A N Æ

Controversiam suscitavit inter *Hobbiū* & *Renatū Franciscū Slusium*, S^{ti} *Lamberti* apud *Leodenses* Canonicum, Mathematicum celebrem, De Cubi duplicaturâ, quam ex suis Principiis demonstratam *Hobbius* præ se tulit: *Slusius* autem primo intuitu Paralogismum deprehendisse visus est. Scripta illa ἀποδείξεις se aliquando in lucem editurum pollicetur, una cum *Fermatii* & *Carcavii* de eodem Argumento cogitatis. Id, pag. 186, 187, 188. Nova *Hobbi* Principia Geometriæ exponit.

Sam. Puffendorf in *Elementis Jurisprudentiæ Universalis*, 8° *Hagæ Comitum* 1660, Præfat. sic:--Nec parū debere nos profiteremur *Thomæ Hobbes*, cujus hypothesis in Libro *De Cive*, etsi quid profani sapiat, tamen cætera satis arguta & sana.

Idem

Idem Lib. de Jure Naturæ & Gentium , 4° Londini Scanorum 1672. Sententiam *Hobbianam* in multis sectatur.

Renatus Rapinus Soc. Jef. Philosophus & Criticus summus, Libro Gallico, cui Titulus, Reflexions sur la Philosophie Ancienne & Moderne, 12° Paris 1676. *Hobbii* sæpè meminit ; cujus verba judicii & acuminis sale condita proprio sermone exponere non pigebit.

---Pag. 54. De tous les Philosophes modernes, ceux qui ont fait plus de bruit, sont *Galilee*, Italien ; *Bacon*, *Hobbes* ; *Boyle*, Anglois ; *Des Cartes*, François ; *Van Helmont*, Flamand.

---P. 55. *Hobbes* est obscure sans agreement , singulier en ses Idees ; sçavant, mais peu solide, inconstant dans sa doctrine ; car il est tantost Epicurien , tantost Peripaticien. P. 56.

---P. 56. Enfin , *Galilei* est le plus agreable des Modernes , *Bacon* le plus subtil, *Gassendi* le plus sçavant, *Hobbes* le plus resveur, *Boyle* le plus curieux , *Des Cartes* le plus ingenieux, *Van Helmont* le plus Naturaliste ; mais trop attaché a *Paracelse*.

---Pag. 194. *Thomas Hobbes* a fait paroistre un grand profondur d'Esprit, comme il est un des plus Hardis Epicuriens des dernieres Siecles , & qu'il en suit en tout les Principes d'*Epicure* , sans rien menager : il a mal raisonné en tout ce que regarde l'entendement , & ses operations principales, dont il attribue le principe aux Phantômes , & a l'imaginati-on.

---Pag. 228. *Henricus Morus* dans sa Metaphysique declame contre la Physique des *Des Cartes*, qu'il

qu'il veut faire passer pour Libertine aussi bien que celle de *Hobbes*.

. *Jo. Wallisius* Præfat. in *Mathesin Universalem*, & Præfat. in *Tractatum Elencticum adversus Meibomii Dialogum de Proportionibus* (4° Oxon. 1657.) de *Hobbio* castigando loquitur.

Idem in *Tractatibus de Cycloide & Cissoide*, (4° Oxon. 1659.) *Demonstrationis Hobbiane* circa æqualitatem *Lineæ Parabolicæ & Spiralis* meminit, pag. 81. quam ut insufficientem improbaverat ; quamvis propositio ipsa vera esset. Idem, pag. 105. ibid. de illius *Inventionis laude* inter *Hobbi-um & Robervallium* *Controversâ* itidem meminit.

Matth. Wren , *Celsitudini suæ Regiæ , Eboracensi Duci* aliquandò e *Secretis*, in *Monarchiâ assertâ* ad-

E e versus

versus *Harringtoni Oceanam*, 8°
Oxon. 1660. Angl. pag. 16 *Hob-*
bii meminit.

In Hobbii Defensionem.

UNicum solummodò reperio
scriptum, idque Anony-
mum, hunc præ se ferens Titulum :
Dissertatio de Principiis Justi &
Decori, continens Apologiam pro
Tractatu Clarissimi *Hobbii De*
Cive, 12° Amstel. 1651.

Tanto itaque Adver-
sariorum Agmini ex
opposito solus sistitur
Hobbins,

[rere Bellum
Parq; Noxum Fortuna videt concur-
Atq; Virum. Luc.

Quod

Quod sanè Alicui
novum & insolitum
meritò videri possit ;
præsertim cùm inter
Literatos vix quicquam
tam Absurdi fuerit,
quin suos invenerit Af-
sertores : hoc tamen, si
Conjecturæ locus sit,
exinde forsan prove-
nire potuit ; quia ut
Philosophia *Hobbiana*
tanquam paulum quid
Paradoxa multos nacta
sit Oppugnatores : ita
nativâ Veritate defensa,
paucis opus habuerit
Vindiciis ; an vix re-

pertus est quisquam
 suis adeo confusus viri-
 bus, qui seipsum suppe-
 tiis Tanto Homini fe-
 rendis habilem senferit;
 aut Discipuli de Do-
 ctrinæ Ejus certitudine
 persuasi, Magnum *Θαν-
 μασιωπάτη* Senis Ingeni-
 um Religioso cum Si-
 lentio venerantes, ipso
 in vivis agente nullum
 alium Philosophiæ *Hob-
 bianæ* Vindicem esse o-
 portere, judicârint.

Exorientur olim qui
 præclaram illam Philo-
 sophiam Justis Com-
 men-

mentariis Illustrare
contendent, quæ in
Scholis & Academiis
recepta (quod haud va-
nis Auguriis sibi promi-
sit Author) debitis ho-
noribus potietur. De-
precamur interim *Ari-
stotelis* infortunium, tanto
Interpretum Exercitu
oppressi, ut Philosophi-
am suam frivolis Com-
mentis obscuratam vix
agnosceret.

Mihi autem dabitur,
spero, Venia; qui quod
suscepi Argumentum
Ingenii simul & Eloquii
tenu-

218 *Vita* Hobbianæ
tenuitate deterere haud
injuriâ videar, quum
mihi solummodò desti-
natum sit Publico in-
servire, ne vel tantilla
Hobbiana Memoriarum Mo-
numenta Immenso tem-
poris Oceano absorpta
Posteris subducerentur.

Addenda.

AD pag. 182. *Carolus Caven-*
dish obiit circa 1652.

Ad pag. 185. *Jo. Vaughan* obiit
1674.

Ad pag. 186. *Franc. Osborn* o-
biit 1658.

Ad pag. 191. *Objectiones in*
Carte

Cartesii de primâ Philosophiâ Meditationes (vulgò audiunt Objectiones tertiæ) cum iisdem *Cartesii* Meditationibus, Parisiis & Amstelodami sæpiùs editæ.

Ad pag. 195. *Alexandri Rossæi* Abredonensis Animadversiones in *Hobbii* Leviathanem, 8° 1653. Angl.

Ad pag. 207. *Rob.* quidam *Parsonus*, Capellanus (ut vocant) &c. in Concione Funebri ad Exequias *Joannis Comitis Rossensis*, quam emisit Theatrum Oxoniense, Anno 1680. hæc refert: *Comitem* in extremis dixisse, Stultam illam & absurdam Philosophiam quam tantopere admiratur Mundus, Authoribus *Hobbio* aliisque, Se aliósque optimæ indolis de Gente Nôstrâ pèsùm dedisse. — *An Mali Mores Genuina sint Philosophiæ Hobbianæ Corollaria,*

*laria , statuat æquus rerum Ju-
dex:*

De Testamento au-
tem *Hobbiano* monendum
censui, ut de tanti Phi-
sophi Opibus constaret;
ipsum circa CCC libras
Anglicanas cognatis &
amicis legâsse : quibus
C librarum mantissa ac-
cessit ex munificentia
Gulielmi, Illustrissimi De-
vonix Comitæ.

Epitaphium porrò
Hobbianum ad Me seriùs
transmissum apponere
volui.

Condita hîc sunt Ossa
Thomæ Hobbes Malmesburiensis,
Qui per multos annos servivit
Duobus *Devoniæ* Comitibus,
Patri & Filio ;
Vir Probus, & Famâ Eruditionis
Domi Forisque benè cognitus.

Obiit Anno Domini 1679.
Mensis Decembris, die 4°.
Ætatis suæ 91.

Ff THOMÆ

CONTENTS

Chapter I. The History of the
 Chapter II. The History of the
 Chapter III. The History of the
 Chapter IV. The History of the

Chapter V. The History of the
 Chapter VI. The History of the

Chapter VII. The History of the
 Chapter VIII. The History of the

Chapter IX. The History of the
 Chapter X. The History of the

THOMÆ HOBBS

MALMESBURIENSIS

VITA

Carminè expressa.

Authore Scipio.

*Felix qui potuit rerum cognoscere Causas,
Atq; metus omnes & inexorabile Fatum
Subjecit pedibus, strepitumq; Acherontis avari.*

Virg. Georg,

Anno MDCLXXXI.

LECTORI S.

SEquens Poëmation,
 ab Authore tantùm
 Animi relaxandi gratiâ
 confectum, nullo in pu-
 blicum emittendi consi-
 lio, pòst excessum ejus in
 Librarii manus incidit ;
 qui Lucro suo addictior,
 (affectus iste inter hoc
 genus hominum graf-
 fatur vulgò) prout erat
 imperfectum, & mendis
 insuper deformatum ,
 Prælo subjecit. Quam-
 vis autem ad *Hobbiani*
 In-

Ingenii laudem vix as-
furgat ; quia tamen in
Publicum erupit jam ir-
revocabile, & multis e-
tiam quicquid Micam
habet *Salis Hobbiani* per-
gratum fit ; idcirco
gravioribus quibus an-
teà plurimum scatebat
sphalmatis repurgatum
iteratò damus.

Vale.

Tho-

Thomæ Hobbes Malmesburiensis

V I T A ,

Scripta Anno 1672.

Natus erat noster Servator Homo-Deus annos
 Mille & quingentos, octo quoque undecies.
 Stabat & Hispanis in Portibus inclita Classis
 Hostilis, nostro mox peritura Mari :
 Primo Vere ; dies & quintus inibat Aprilis :
 Illo Vermiculus tempore nascor Ego,
 In (a) Malmesburiâ; Baptisma a Patre Ministro
 Accepi, & nomen Mi dedit ille suum.
 Oppidulum parvum est, habuit sed multa relatu
 Digna, atque imprimis (b) Cœnobium celebre,
 Et Castrum (melius nisi sint duo Castra vocanda)
 Colle sita, & bino flumine cincta ferè.
 Concilium Regni binis Burgensibus auget ;
 Nunc quoque priscus honor permanet ille loci.
 Hic & (c) Athelstani conduntur Nobilis ossa,
 Atque super Tumulum Saxæus ipse jacet.

(a) V. Camd. Brit.

(b) V. G. Dugdale Monast. Angl. Vol. 1. p. 49.

(c) V. de eo Guil. Malmesb. Math. Westmon.

Huc & ab(d)Aldhelmo deducta est Musa Latina;

Hic habuit primam lingua Latina Scholam.

Premia Virtutis populo dedit ille, propinquos

Sanguine Danorum quos madefecit agros :

Non est ut Patriæ pudeat ; sed Tempus iniquum

Conqueror, & mecum tot quoque nata mala.

Fama ferebat enim diffusa per Oppida nostra,

Extremum Genti Classe venire diem.

Atque metum tantum concepit tunc mea Mater,

Ut pareret Geminos, Mæque Metumque simul.

Hinc est, ut credo, Patrios quod abominor hostes,

Pacem amo ; cum Musis, & faciles Socios.

Disco loqui quatuor, totidem legere, & numerare,

Non bene præterea fingere Literulas.

Sex annis ad verba steti Græcæ atque Latinæ,

Et decimo quarto mittor ad Oxonium.

Hinc Magdalensæ veniens admittor in Aulam,

Inque imâ Logicæ Classe locatus eram.

Et Prælector cum primis sedulus adsum ;

Is licet Imberbis cum Gravitate legit,

Barbara, Celarent, Darii, Ferio, Baralypton,

Hos (dicebat) habet prima Figura Modos.

Cæsare, Camestres, Festino, Baroco, Darapti,

Hec etiam totidem stat variata Modis.

(d) V. de ipso Bed. Hist. Eccles. Gul. Malmsh. Matr. Westm. Baron. Annal. Bal. & Pitt. de Script. Angl. Fr. Godwin. de Præsul. Angl. ut alios mittam. Obiit Anno 709 nonnulla ejus opuscula habentur in Biblioth. Patr. & apud Henr. Canisium in Antiq. Lect. Tom. V.

Felapton, Difamis, Datifi, Bocardo, Ferifon,
Sunt rursus totidem legitimique Modi.
Quos tardè disco, disco tamen, abjicióque;
Admittórque meo quæque probare modo.
Admoveor Physicæ, conflatâque cuncta Magister
Materiâ & Forma, ut partibus, esse docet ;
Et Species rerum volitando per aëra, formas
Donare hinc oculis, auribus inde sonos.
Multos Effectus tribuit Syn & Antipathix,
Et supra captum talia multa meum.
Ergo ad amana magis me vërto, libròsque revolvo,
Quèis priùs instructus, non benè doctus eram.
Pascebâmq; animum Chartis imitantibus Orbem,
Telluris faciem, & Sydera picta videns :
Gaudebam Soli comes ire, & cernere cunctis
Terricolis justos quâ facit arte dies.
Quoque Dracus filo Neptunum, Candisiûsque
Cinxerunt medium ; quæque adiere loca :
Atque hominum exiguos, si possem, cernere nidos,
Et picta ignotis Monstra videre locis.
Tempore sed justo cum Baccalaureus Artis
Essem (namque hic est primus in Arte gradus)
Oxonium linquo, servitum me fero in amplam
Gentis Candisix conspicuâmq; domum ;
Reclorîsque Aulæ commendat Epistola nostræ :
Accipior, placitâ conditione steti :
Atque adolescenti mox applicor ipse adolescens,
Tunc Patris imperio subditus ille fuit.

Huic ego servivi bis denos gnaviter annos ;
 Non Dominus tantum, verum & Amicus erat.
 Pars erat illa meæ multò dulcissima vitæ,
 Et nunc sæpè mihi somnia grata facit.
 Ille per hoc tempus mihi præbuit otia, libros
 Omnimodos studiis præbuit ille meis.
 Vertor Ego ad nostras, ad Græcas, atque Latinas
 Historias ; etiam Carmina sæpè lego.
 Flaccus, Virgilius, fuit & mihi notus Homerus,
 Euripides, Sophocles, Plautus, Aristophanes,
 Plurèsque ; & multi Scriptores Historiarum :
 Sed mihi præ reliquis Thucydides placuit.
 Is Democratia ostendit Mibi quam sit inepta,
 Et quantum Coetu plus sapit unus Homo.
 Hunc ego Scriptorem verti, qui diceret Anglis,
 Consultaturi Rhetoras ut fugerent.
 Urbes externas eadem per tempora vidi,
 Germanas, Francas, Ausoniásque adii.
 Mox Dominum morbo devictum vita reliquit,
 Extremo (ut credas) sed reditura die.
 Antè tamen fecit, mihi ne servire necesse
 Effet, qui modicè vivere suctus eram.
 Deinde domo placitâ nimium neglectus abivi,
 Parisiisq; moror Mensibus octodecim.
 Inde mei Domini revocor Præceptor ut essem
 Nato, Devonix tunc Comes Ille fuit.
 Hunc Romanarum sensus cognoscere vocum,
 Jungere quoque decet verba Latina modo.

Fallere

*Fallere quâque solent indoctos Rhetores arte ;
 Quid facit Orator, quidque Poëta facit ;
 Et demonstrandi docui Præcepta, Globique
 Mundani faciem, multiplicésque gyros.
 Litibus & finem faciunt quas plus, minus, & par ;
 Quâ posset justâ ponere lege dedi.
 Hec illum docui per septem sedulus annos ;
 Ille celer didicit, retinuitque memor.
 Nec tamen hoc tempus libris consumpsimus omne,
 Ni Mundum Libri dixeris esse loco.
 Italiæ multas, Gallorum & vidimus Urbes ;
 Secessus dulces vidimus Allobrogum.
 Ast ego perpetuò naturam cogito rerum,
 Seu rate, seu curru, sive ferebar equo.
 Et mihi visa quidem est toto res unica Mundo
 Vera, licet multis falsificata modis :
 Unica vera quidem, sed quæ sit basis earum
 Rerum quas falsò dicimus esse aliquid ;
 Qualia somnus habet fugitiva, & qualia vitris
 Arbitrio possum multiplicare meo :
 Phantasiæ, nostri soboles cerebri, nihil extra ;
 Partibus internis nil nisi motus inest.
 Hinc est quod Physicam quisquis vult dicere, Motus
 Quid possit, debet perdidicisse prius.
 Ergo Materiæ Motûsque arcana recludo ;
 Sic tempus vacuum fallo per Italiam.
 Scribo nihil, facio adversaria nulla, magistra
 Quæ docuit præsens, nam mihi semper erat.*

Linqvimus Italiam, rursusque redimus ad alta
 Mania Lutetiæ, tectaque magnifica,
 Hic ego Mersennum novi, communico & illi
 De rerum Motu quæ meditatus eram.
 Is probat, & multis commendat ; tempore ab illo
 Inter Philosophos & numerabar ego.
 In Patriam rursus post Menses octo reversus,
 De connectendis cogito notitiis.
 Motibus à variis feror ad rerum variarum
 Dissimiles Species, Materięque dolos ;
 Motusque internos hominum, cordis que latebras :
 Denique ad Imperii Justitięque bona,
 His ego me mersi studiis. Nam Philosophandi
 Corpus, Homo, Civis, continet omne genus.
 Tres super his rebus statim conscribere Libros ;
 Materiẽque mihi congero quodque die.
 Nascitur interea scelus execrabile Belli,
 Et veniunt Studiis tempora iniqua meis,
 Sexcentessimus & jam quadragesimus annus
 Post Millesimum erat Virginis à puero,
 Cum Patriam invasis Morbus mirabilis, unde
 Innumeri e Doctis post periẽre Viri.
 Quo quicumque fuit taciis, divina putabat
 Atque humana uni cogoita jura sibi.
 Jamque in procinctu Bellum stetit. Horreo spectans ;
 Męque ad dilectam confero Lutetiam.
 Postque duos annos edo De Cive Libellum,
 Qui placuit Doctis, & novus omnis erat ;

Vero

*Versus & in varias Linguas cum laude legebat,
Gentibus & latè nomine notus eram.*

*Laudabat mediis in Erynnibus Anglia, & illi
— Quorum consiliis cognitus hostis eram.*

*Sed quod consiliis præsentibus utile non est;
Quantumvis justum, quis putat esse bonum?*

*Inde annis quatuor Libri De Corpore formam
Quâ sit scribendus, nocte dièque puto.*

*Comparo corporeas moles; & cogito rerum
Visarum formas quid variare potest.*

*Quæro quibus possim rationis Protea vinculis
Stringere, fassurum quâ tegit arte dolo.*

*Adfuit e Minimis Merfennus, fidus amicus;
Vir Doctus, Sapiens, eximieque Bonus.*

*Cujus Cella Scholis erat omnibus anteferenda;
(Professorum omnes Ambitione tument)*

*Illi portabat, si dignum fortè Porisma
Reppererat quisquam, principiumve novum.*

*Perspicuo & proprio sermone, carente Figuris
Rhetoricis, Gnomis, Ambitione, Dolo.*

*Ille dedit doctis qui vellent, rursus ut illud
Vel statim possent, vel trutinare domi.*

*Edidit e multisque inventis optima quæque;
Signans Authoris nomine quidque sui.*

*Circa Merfennium convertebatur ut Axem
Unumquodque Artis fidus in orbe suo.*

*Sæviorat Bellum quatuor Civile per annos,
Anglos, Hibernos triverat atque Scotos.*

Persi-

Perfidâque in castris mansit Fortuna scelestis :
Diffugère viâ quâ potuère probi.
Ipse Heres Regni Carolus comitante catervâ
Armis clarorum & Nobilitate virum
Lutetiâ venit, expectans dum tempora iniqua
Transirent, populi desineretque furor.
Tunc ego decreram De Corpore scribere Librum,
Cujus materies tota parata fuit,
Sed cogor differre ; pati, tot tantâque fœda
Apponi iussis crimina, nolo, Dei.
Divinas statuo quam primùm absolvere Leges ;
Idque ago paulatim, sollicitusque diu.
Namq; Mathematicæ studiis dum Principi adessem,
Non potui studiis semper adesse meis.
Dein per sex menses morbo decumbo, propinquæ
Accinctus Morti ; nec fugio, illa fugit.
Perfeci Librum patrio sermone ; ut ab Anglis
Possêt sæpe Meis, utiliterque legi,
Londinôque typis celer evolat in Regiones
Vicinas, notus nomine Leviathan.
Militat ille Liber nunc Regibus omnibus, & qui
Nomine sub quôvis Regia Jura tenent.
Interea Regem vendit Scotus, & necat Anglus ;
Jus Regni Carolus jamque Secundus habet,
Lutetiæ residens. Vim Regni turba rebellis
Occupat, & populum jam sine Lege regit,
Et nomen (quamvis pauci) sibi Parlamenti
Sumens, se satiat sanguine Nobilium ;

Dejiciunt Mitras, nec firmant Presbyteratum ;
Clerica nil illic profuit ambitio.
Lutetiam ad Regem multus venit indè Scholaris
Expulsus Patria, tristis, egenus, onus.
Hùc fuit usque meis studiis pax, multiplicata
Dum facerent annos octo per octo meos :
Sed meus ille Liber, simul atque Scholaribus illis
Leçius erat, Jani diffiluere fores.
Nam Regi accusor tamquam si facta probarem
Impia Cromwelli, Jus scelerique darem.
Creditur. Adversis in partibus esse videbar ;
Perpetuo Jubeor Regis abesse domo.
*Tunc venit in mentem mihi *Dorilaus, & *Ascham;*
Tanquam Proscripto terror ubique aderat.
Nec de Rege queri licuit. Nam tunc adolescens
Credidit ille, quibus credidit ante Pater.
In Patriam redeo tutelæ non benè certus,
Sed nullo potui tutior esse loco :
Frigus erat, nix alta, senex ego, ventus acerbus ;
Vexat equus sternax & salebroso via.
Londinum veniens, ne clàm venisse viderer,
Concilio Statùs conciliandus eram.
Quo factò, statim summa cum pace recedo,
Et sic me studiis applico, ut ante, meis.
*Solum regnabat tunc nomine **Parlamentum ;***
Præsul erat nullus, Presbyterisque nihil.

* Regicidæ infames ; quorum hic apud Hispanos, ille apud Fæderatos Belgas a Parlamentariis Legatus, a Regiis confossi perierunt.

Omnia miles erat, committit omnia, & uni

Poscebat; tacitè Cromwel is unus erat.

Regia conanti calamo defendere Jura,

Quis vitio vertat Regia Jura petens?

Scribere cuique fuit libertas quod sibi visum

Esset, contento vivere more loci.

Leviathan Clericū at totum mihi fecerat hostem;

Hostis Theiologū nidus uterque fuit.

Nam dum Papalis Regni contrecto tumorem,

Hos (licet abscissos) ledere visus eram.

Contra Leviathan, primo convicia scribunt,

Et causa, ut tanto plus legeretur, erant.

Firmius inde stetit, spero stabitque per omne

Ævum, defensus viribus ipse suis.

Justitia mensura, atque Ambitionis Elenchus,

Regum arx, pax populo, si doceatur, erit.

Ante duos minimā pramisi mole Libellos;

Sed nec inest parvis gratia parva Libris.

(a) Ille docet motus Animi & Phantasmata sensus,

Nec sanos patitur Spectra timere viros:

(b) Alter at Imperii sanctissima jura repandit,

Quæque rudes populos vincula sacra tenent.

Tandem etiam absolvo Librum De Corpore, cujus

Materies simul & Forma Geometrica est.

Tunc venit in lucem (totā plaudente catervā

Algebristarum) Wallisii Algebrica,

(a) Lib. de Nat. Human.

(b) Lib. de Corp. Polit.

Ille

*Illa Geometriæ pestis, quæ ceperat ante
 Annos plus centum, nunc & ubique furit.
 Ars fuerat Numeros Quæstos inveniendi, [habet.
 Quam docuit (a) Gheber, & quam (b) Diophantus
 Deinde per hanc Artem solam Problemata solvi
 Posse Geometria cuncta (c) Vieta docet.
 Addidit Oxoniæ Prælector Savilianus
 Wallisius multo nobile dogma magis :
 Nempe infinitæ molis finem esse, & habere
 Finitum partes & sine fine datas :
 Quæ duo fecerunt insanos dogmata, quotquot
 Festinauerunt esse Geometrici.
 Hec mihi causa satis scribendi est iusta Libelli,
 (Annos natus eram Septuaginta duos)
 In quo, Colloquiis ego Sex non molliter istos
 Tango Geometras, ut meruere, novos ;
 Sed nil profeci, magnis Authoribus error
 Fultus erat, cessit sic Medicina malo.
 Tunc quoque scribo duos Patrio sermone Libellos
 Contra Bramhallum. Quæstio sola fuit,*

(a) De illo V. Jos. Blancani Chronolog. Mathemat. & J. Ger. Vossium de Scient. Mathemat.

(b) De illo V. eisdem. Opera ejus Latine edidit. Guil. Xylander, postea Claud. Gasp. Bachetus Græc. & Lat. Commentariis ornata. Paris fol. 1621. Postea Tolosæ prodierunt 1670. ut mittam quæ a Raph: Bombellio, Sim. Stevino, Alb. Girardo, Guil. Oughredo procurata sunt.

(c) De ipso V. eisdem. Opera ejus junctim emisit Fr. Schotinius Math. Prof. Leydæ. 1646. fol. ubi habetur ejus Vita. V. etiam Thuani Histor.

H b

Cujus

Cujus ad arbitrium Volumus, Nostrumne, Desine:

Ille Scholam sequitur, sed mihi dux Ratio est.
Sex quoque post paulo scripsi Problemata, Librum

Exiguum, at pure fonticulum Physicæ.

Nam doceo Naturæ locis quæ deiecit Arte

Sublimes lapidei, res aliâsque graves ;

Quâ simulâ Sol haurit aquas ; ut Frigora ventus

Efficit ; & Venti quâ ratione volant :

Quo pendunt Steriles, volitantque per æra Nubes,

Quo fulcra Gravida destitnente ruunt ;

Et quo consistunt durorum glutine partes,

Durâque quæ rursus Mollia causa facit ;

Unde Frigor Cælo, quâ Nix Glaciêsque fit arte ;

Excussisq; altis emicat Ignis aquis ;

Quid res exiguas conjungit in ære sparsus,

Et Calidum Phœbus quâ ratione facit ;

Herculeûsque lapis ferrum quibus attrahit Unci,

Observâtque suæ matris utrumque Polum ;

Cur Mare non equis ad littora volvitur undis ;

Anno, Mense, Die quoque, bis auget aquas ;

Et quare Vento duce, Navis in obvia Vento ;

Hec habet & monstrat parvulus ille Liber.

Et vultura puto cum tempore ; quandoquidem nunc

Inter tot Mōmos irreprehensa manent.

Æris & parvo Naturam scribo Libello

Adversus quandam Machinam Inanificam.

Tunc Physicam linquens, ad amata Mathemata

Namq; mercandem cesserat hostis agro. [vertor,
Tan-

Tantum non lapidem potuiffem vera docere, 1

Clamofas fperet nemoq; docere Scholas.

At De Principiis alium tamen edo Libellum,

Fectique ut poffet alius effe nihil.

In quo Naturam Rationis ita explico, ut illam

Nemo non etiam diceret atque probam.

Hac mihi parte fuit victoria cognita cunctis,

Diffimulant alii vulnera magna locis;

Deficiunt animis, fed deficientibus infto,

Culminaque infcendo fuma Geometrix.

Namque parem Cyclum Quadrato publico; necnon

Faciatum Pythii monftro Porifma Dei;

Demonftrata prius, fed non rationibus iifdem,

Sperabam Methodo vincere poffe nova.

Sed nil profeci, densis umbonibus obftant.

Cedere quos puduit, Semi-Mathematici.

Ergo meam ftatuo non ultra perdere opellam,

Indocile expeclans difcere poffe pecus.

Deinde Librum fcribo quem nomine dico Roletum,

Precipue densum flore Geometrix.

Wallifius contra pugnat; victisq; videbar

Algebriftarum Theiologumque Scholis.

Et fimul educus Caftreis Exercitus omnis

Pugne fecurus Wallifianus ovat;

Quem, cum vidiffem falebrofo infiftere Campo,

Stabat ubi Radix densa, molefta, tenax,

Pugna placet, vertor; Numerum licet Infinitym

Temporis in puncto diffipo, fterno, fugo.

Bella mea audisti. Quid vis tibi dicier ultra ?

An quam dives, id est, quam sapiens fuerim ?

Anne refert quot agros habui, quot millia nummum?

Si percontator fortè rogabit & hoc,

Exiguus mihi fundus erat propriusque relictus,

Quem fratri dono, ductus amore, dedi.

Parva superficies, sed millia multa ferebat

Granorum tritici, nam bona terra fuit.

Longa satis votis Regum ; & nisi tota deorsum

Tensa foret Rex nunc Magnus haberer ego.

Ut primum Belli sensi Civilis odorem,

Et populum ventos vidi agitasse levem :

Quero locum studiis, & vitæ commodiorem,

Hinc me Parisios transfero Rémque meam.

Quingentæ mihi erat numerata Pecunia libræ,

Cùm fugiens Patriæ litora linquo meæ :

*His aliæ paulo post accessere ducentæ *,*

Et simul immensus perpetuusque dolor.

(Godolphine jaces ; pure Rationis amator,

Justitiæ & Veri miles amande, vale.)

Venit & e Patriâ mihi Pensio certa quotannis

** Bis quadragintis constitit illa libris.*

Deinde redux mihi Rex concessit habere quotannis

Centum alias libras ipsius ex Loculis,

Dulce mihi donum. Convicia sperno aliorum,

Quando Teste Ipso judicor esse Probus.

* Ex Legato S. dn. Godolphini.

* Ex munere Comitum Devonie.

THO. HOBBS. 241

*His ego contentus vivo, nec præfero plura ;
Quis vellet sanus re minor esse sua ?
Rem, si quando lubet, per vestros supputo Soufos,
Ut fiat major : si neque sic satis est ;
Per Maravedios numero, videorque beatus
Cræfos & Crassos vincere divitiis.
Ipse meos nôsti, Verdufi Candide, mores,
Et tecum cunçli qui mea scripta legunt.
Nam mea vita meis non est incongrua scriptis :
Justitiam doceo, Justitiámque colo.
Improbos esse potest nemo qui non sit avarus,
Nec pulchrum quisquam fecit avarus opus.
Oçoginta ego jam complevi & quatuor annos :
Penè acta est vitæ fabula longa mea.*

FINIS.

Addenda.

AD pag. 191. Tractatus Opticus, in quo ex propriis hypothefibus Refractiones prosequitur, quem Cogitatis suis Physico-mathematicis (4° Paris. 1644 editis) in Opticæ suæ Complementum inferuit *M. Merfennus*; qui ipsum ibi Virum Nobilem & Subtilissimum Philosophum appellat.

Epistolæ ad *Cartesium* nonnullæ, quas Tom. 3. Epistolarum *Cartesii* videre est.

Ad pag. 198. *Gisberti Cocquii Hobbes* ΕΑΓΓΧΟΜΕΝΟΖ, sive Vindiciæ pro Lege, Imperio, & Religione, contra Tractatus *Thomæ Hobbessii*, quibus Tit. De Cive & Leviathan, 12° Ultraj. 1668.

—Vindiciæ pro Religione in Regno Dei Naturali, contra *Hobbes* De Cive, cap. 15. *Leviathan*, cap. 31. Ibid. 1668. 12°.

Ad p. 207. *Jos. Glanvil* Parochus Batho-

Addenda.

Bathonienſis in Scepſi Scientificâ
4° Lond. 1665. Angl. & Philoſo-
phiâ Piâ 8° 1671. Lond. in Philo-
ſophiam *Hobbianam* animadvertit.

Librarius Lectori.

BRevi Vernaculè proditura eſt
Vita Hobbiana ; interim ſe-
quentia Præli Errata emendari
poſtulant.

Præter commiſſa in Accentibus & clauſularum diſtincti-
onibus ; p. 2. ad calcem lege 376. (idem error inſaſit p.
123. l. 10. & pag. 136. l. 10.) p. 61. l. 17. lege *Parifios*. p. 29.
l. ult. lege *retulit*. p. 60. l. 8. lege *Munire*. p. 92. l. 14. lege
addicerent. p. 96. l. 8. lege *aquale*. p. 108. lege *Societati*.
p. 132. l. 8. lege *Antiquitatibus*. p. 150. l. 10. lege *Vita*. p.
171. l. ult. adde *Luciani*. p. 179. l. 11. lege *e Literatiſ*. p.
189. l. 9. lege 4°. p. 194. l. 13. lege *Heautontimoroumenos*.
p. 196. l. 17. lege 55. p. 227. l. 14. Apage iſtam Parenthe-
ſin quæ Latinitatem interturbat. p. 228. l. 3. Secundum
par Verſuum per Typothetæ incuriam priori poſtponitur.
p. 232. l. 24. lege *cognita*. p. 235. l. 9. lege *Accuſor falſo*,
quæſi facta.

LONDINI:

Apud *Guil. Crooke*, ad Inſigne
Viridis Draconis juxta Portam
vulgò dictam *Temple-Bar*.